

XIII EVF. * SZAM 176
 Cluj—Kolozsvar, 1930
 augusztus 15 Dénlek
 5690 EV

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-
 utca) 10. szám. Telefon: 9-77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
 Félévre 600 "
 Negyedévre 320 "
 Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
 ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
 megfelelő pénznem).
 Egy evre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
 vétetnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A felmentett agitáció

A törvények tiltják, de az állampol-
 gári öntudat is visszatart attól, hogy
 bírálatot mondjunk az ilfovi törvény-
 zék felmentő verdiktje fölött. Az ilfovi
 törvényszék úgy találta, hogy Zelea
 Codreanu ártatlan és felmentette a vas-
 gárdák vezérét a vád és annak követ-
 kezményei alól. Az ítékezés a bírói fó-
 rumok szuverén joga, az alkotmány ér-
 telmében pedig a bíró csak a saját lel-
 kiismeretének tartozik felelősséggel...
 Ezt a számadást elintézik majd önma-
 gunkkal a Minculescu-tanács tagjai. De
 különben nem hangzott még el az utolsó
 bírói szó. Most azonban nem erről van
 szó. Hogy hogyan ítélte a bíróság, ahhoz
 nem lehet szavunk. De igenis van szav-
 unk ahhoz, milyen következményei
 lesznek ennek a felmentő verdiktnek,
 amely új etappot jelent a romániai an-
 tiszemita mozgalomnak történetében.

Mert az az első pillanatban nyilván-
 való volt, hogy nemcsak Corneliu Cod-
 reanu személye felett ítélték az il-
 fovi törvényszék bírái. A vasgárdák
 vezére a vádlottak padján azt a moz-
 galmat szimbolizálta, amelyben ő az
 elmúlt évek során oly szomorúan kima-
 szlós szerepet töltött be. Nem arról volt
 szó, hogy Zelea Codreanu a vacaresti
 börtön lakója lesz-e, vagy sem, hanem
 arról, hogy szabad-e Romániában bü-
 ntetlenül igazni az állam belső rendje
 és nyugalma, a lakosság egyrésztének
 vagyon- és életbiztonsága ellen. Elvi je-
 lentősége volt ennek az ítéletnek, mert
 Codreanu esetében nyolc esztendő óta
 először történt meg, hogy a rendtör-
 vény paragrafusait szembeállították az
 antiszemita mozgalom egyik vezérével.

Nyolc év óta nyakra-főre aggatnak ki
 uszító tartalmú manifesztumokat Ro-
 mania városában, gyújtóhangú pamf-
 letteket terjesztenek szédületes lendület-
 tel az ország területén és beszédek hang-
 zanak el az ország legeludogottabb zu-
 gaiban is, amelyek gyújtogatásra és
 gyilkosságra buzdítanak. Egyetlen egy-
 szer sem történt az meg, hogy a pamf-
 lettek szerzőit és inspirálót felelősé-
 gre vonták volna, egyetlen egyszer sem
 fordult elő, hogy az uszítás büntetésében
 bárkit is vétkesnek mondtak volna ki.
 Nem a törvényekben volt a hiba. Tör-
 vényparagrafusokkal istennek hála el
 vagyunk látva és ha ezek a paragrafu-
 sok egyszer tetést öltenének, ha ezek a
 paragrafusok egyszer kitörnének a po-
 nosodó büntető-kódexből és az élethez
 való jogukat követelnék, úgy meg va-
 gunk győződve róla, hogy nyoma sem
 volna az országban az agitátorok anar-
 chisztikus propagandájának. A büntető-
 törvénykönyv 48-ik, a Marzescu-törvény
 3., 9. és 11-ik paragrafusai, az alarm-
 törvény szankciói azonban a legvár-
 lási több esetekben is hiába vártak arra,
 hogy alkalmazzák őket.

Két közvélemény hadakozik egymás-
 nál az országban: a demokratikus pol-
 gárok és a vasgárda szellemét képvise-
 lő fiatal generációé. Egyforma figye-
 lem fordult mindkét közvélemény a
 bírói pulpitus felé, mert mindenki érez-
 te, hogy a bírák szava jobbra vagy bal-
 ra dönti el azt a kérdést, hogy szabad-e
 Romániában büntetlenül a zsidók va-
 gyon- és életbiztonsága ellen agitálni.
 Nem tudhatjuk, hogy a bírák milyen
 gondolatsort akartak kifejezni ítéletük-
 kel, azt azonban tulságosan jól tudjuk,
 hogy hogyan magyarázzák az ítéletet
 azok a szervezetek, amelyek tegnap este
 diadalt ültek a felmentő verdikt felett.
 Ezek a szervezetek egy pillanatig sem
 leplezik el azt, hogy a felmentő verdikt
 nem jelenthet egyebet, mint azt, hogy
 igenis, szabad Romániában büntetés
 nélkül antiszemita erőszakosságokra
 uszítani. Voltak a vasgárda és egyéb
 antiszemita szervezetek tagjai között
 számosan, akiket a fékevesztett agitá-

ció transzban tartott. Ezek a megma-
 mosodott és elbődített fiatal emberek
 egynéhány pillanatra megtorpantak,
 amikor legfőbb vezérüket letartóztat-
 ták. Néhány pillanatra kijázanodtak és
 gondolkodni kezdtek saját fejükkel,
 vajjon tényleg helyes uton járnak-e.
 Ezeket a fiatal embereket menthetele-
 nül visszakergette a vasgárdába a fel-
 mentő verdikt, amely igazolta a szélső-
 séges antiszemita szervezetek célkitűzé-
 seit. Aki tegnap este az ilfovi törvény-
 zék palotája körül járt, láthatta és
 hallhatta, hogyan röpködnek máris a
 levegőben az új jelszavak: „Most aztán
 munkára fel!”

Ime, ez a kézzelfogható eredménye az
 ilfovi verdiktnek.

Most fog eldőlni az, hogy a kormány
 mit tud és mit akar csinálni az anar-
 chikus antiszemita mozgalmak elfojtása ér-
 dekében. Mert a felmentő ítélet nemcsak,
 hogy nem kötelezi a kormányt hasonló
 véleményre, hanem ellenkezőleg, köte-
 lességévé teszi, hogy a felmentő ítélet
 hatása alatt felszabadult új romboló
 szellemeknek nyakára hágjon. Az an-
 tiszemita diákvezérek hetek óta készí-
 tik elő a nagy őszi kampányt, ezekről
 a készülődésekről jól tudnak az összes
 illetékes faktorok és jól tudják azt is,
 hogy milyen hihetetlen lendületet adott

az ilfovi verdikt az antiszemita diákok
 új mozgalmának. Minden antiszemita
 megmozdulás alkalmából nagyszerűen
 sikerült a hatóságoknak akkor beleavat-
 kozniok, amikor már késő volt. Amikor
 már betört ablaküvegek és betört zsidó-
 fejek jelezték, hogy antiszemita orkan
 vonult végig valamelyik szerencsétlen
 város felett. Most idejében figyelmeztet-
 tik maguk az események, legfőképpen
 pedig a felmentő verdikt a kormányt
 arra, hogy mi van újra készülöben.

A pohár már egészen megtelt és me-
 gint a kormányon van a sor, hogy tel-
 jesítse kötelességét.

Az angol hadiflotta egy része augusztus 19-én látogatást tesz a konstancai kikötőben

Diplomáciai körökben nagy szenzációt keltett az angol hajóraj küszöbön lévő látogatása,
 amelyet három feltevéssel magyaráznak — Oroszország felé akar demonstrálni, vagy a
 a török-perzsa háborút akarja figyelni az angol flotta

Bucuresti—Bukarest, augusztus 14.
 Diplomáciai körökben óriási szenzációt
 keltett az a hír, hogy e hó 19-én az an-
 gol flotta egy része látogatást tesz a
 konstancai kikötőben. Ez a hír annál
 nagyobb feltűnést keltett, mert az an-
 gol flotta nem a román kormány meg-
 hívására, hanem saját iniciatívájából
 érkezik Konstancaba.

Diplomáciai körökben három kombi-
 náció merült fel az angol flotta várat-

lan konstancai látogatásának magyará-
 zatára. Az első feltevés szerint Roma-
 nia a Fekete tengeren ki akarja építeni
 tengeri haderejét és ebben a munkában
 akar résztvenni az angol admirális
 is. A másik verzió tudni véli, hogy
 Anglia demonstrációnak szánja a kon-
 stancai látogatást és meg akarja mutat-
 ni Oroszországnak, hogy az angol ten-
 geri haderő még mindig ur a Darda-
 nellák felett, míg a harmadik feltevés

szerint a török-perzsa háború készíti
 az angol hajórajt a konstancai látoga-
 tásra. E verziók szerint a török-perzsa
 háboruban Anglia Perzsiát akarja tá-
 mogatni, de Perzsiában komoly érde-
 keltségei vannak az angol nagyipari
 trösztöknek. Mindezeket a verziókat tel-
 jes fenntartással kell közölnünk, mert a
 kormány nem adott ki hivatalos kom-
 münikét az angol flotta küszöbön lévő
 látogatásáról.

Bukarest és Konstanca között összeütközött két gyorsvonat: 9 halott, 8 sebesült

Hibás váltóállítást miatt Seceleana állomáson a konstancai gyors
 teljes gőzrel rohant bele a bukaresti gyorsba — A két gyors-
 vonat mozdonya és öt kocsiját zúzódott

Brassó és Comarnic között az utolsó pillanatban háritottak el egy hasonló katasztrófát

Bucuresti—Bukarest, augusztus 14.
 Ma délelőtt borzalmas katasztrófa törté-
 nt a bukarest—konstancai vasutvona-
 lon, amelynek eddig 9 halottja és 8 su-
 lyos sebesültje van. A menetrend sze-
 rint a Bukarestből reggel hét órakor in-
 duló 93-as számú gyorsvonat fél tíz óra-
 kor Seceleana állomásra ér és ott be-
 várja ellenvonatót, a Konstancából jö-
 vő 96-os számú gyorsvonatot, amely 50
 kilométeres sebességgel rohan keresz-
 tül a kis állomáson.

Ma délelőtt is menetrendszerinti idő-
 ben futott be a seceleanai állomásra a
 93-as gyors s mint rendszeren, az állomá-
 son megállt, hogy a másik sín páron sza-
 badon roboghasson keresztül a szembe-
 jövő gyorsvonat. Egy perc múlva fel is
 tűnt az állomás bejárájánál a Konstan-
 ca felől érkező gyorsvonat s az állomás
 személyzete, valamint az ott veszteglő
 gyorsvonatot kísérő vasutasok rémülten
 vették észre, hogy a szembejövő gyors-
 vonat, ahelyett, hogy az üres vágányon
 robogna keresztül, téves váltóállítást kö-
 vetkezéiben teljes menetsellességgel
 ugyanarra a sín párra robogott át, ame-
 lyen a 93-as vesztegelt. Ugy az állomás
 személyzete, mint a gyorsvonatokat ki-
 séró vasutasok megkövülten és tehetet-
 lenül várták a borzalmas pillanatot. Cse-
 lekvésre már nem volt idő, mert néhány
 másodperc múlva az 50 kilométeres se-
 bességgel rohanó konstancai gyors tel-
 jes gőzrel belerohant a bukaresti

gyorsba.

Az összeütközés borzalmas robaját tul-
 harsogta az utasok jajveszékése. A
 pánik leirhatatlan volt. Perceken keresz-
 tül kétségbeesett jajveszékések és ha-
 lálhőrgések jelezték az összeütközés ir-
 tózatosságot következményeit. Az állomás
 személyzete nyomban hozzáfogott a
 mentéshez és a romok alól kilenc halot-
 tat és nyolc súlyos sebesültet húztak ki.
 akiket az időközben odaerkezett segély-
 vonat Bukarestbe szállított.

Brassó és Bukarest között majdnem megismétlődött a seceleanai katasztrófa

Bucuresti—Bukarest, augusztus 14.
 Bukaresti jelentés szerint a Brassó és
 Bukarest közötti vonalon, Posada állomá-
 sán az utolsó pillanatban a seceleanai
 katasztrófaéhoz hasonló karambolt
 sikerült elhárítani. Éjjel 3 órakor érke-
 zett a pasadai állomásra Brassó felől a
 30-as személyvonat, amelynek az állomá-
 sán kell bevárnia, míg a 21-es buka-
 resti gyors keresztülhalad. A személy-
 vonat fejké eddig még ismeretlen okból
 felmondta a szolgálatot és a vonat ke-
 resztülhaladt az állomáson, anélkül,
 hogy megállt volna. Ugyanekkor már
 hogy volt néhány száz méternyire az állomástól a 21-es gyors. Ugy a személy-
 vonat mozdonyvezetője, mint az állomás
 személyzete kétségbeesett erőfeszíté-
 sekkel megakadályozta a katasztrófa elhárításának
 érdekében. A személyvonatot kísérő
 vasutasok működésbe hozták az összes
 fékeket, míg az állomás személyzete két
 ségbeesett jelekkel adta a gyorsvonat
 tudomására a fenyegető veszedelemet.
 Végül is az utolsó pillanatban sikerült
 elhárítani a katasztrófát. A két vonat
 egymástól alig tíz méternyi távolság-
 ban lihegve leállt és az utasoknak, akik
 borzalmas perceket éltek át, az ijedsé-
 gen kívül nem történt más bajuk.

A két gyorsvonat mozdonya pozdorjá-
 vá zúzódott, a bukaresti gyorsnak há-
 rom első, a konstancai pedig két első
 kocsija tört össze. A segélyvonattal meg-
 érkezett munkások nyomban hozzáfog-
 tak a romok eltakarításához, de a for-
 galmat ma egész nap csak átszállással
 lehetett lebonyolítani. A nagy appará-
 tussal megindított vizsgálat megállapí-
 totta, hogy a borzalmas katasztrófaért
 a váltóór felelős, aki vétkes könnyel-
 műséggel hibásan állította be a váltót.

A vasuti hatóságok még az éjszaka fo-
 lyamán megindították a vizsgálatot an-
 nak megállapítására, hogy a szerencsés
 kimeneteli fékhízáért kit terhel a fele-
 lősség.

augusztus 13.
 ren helység
 árnak, műhelynek
 . Piata Unirii 20
 zweig Cluj
 önyvek
 emtalleszek
 Gyári árak!
 Sajat orvosa
 mondja hogy
 egyedül csak
 „OLLA”
 a megbizha-
 to óvszar!
 Ne fogadjon
 el utánzatot
 zsmény
 laknek
 ek megelégedésére
 tott
 zszobárainkból
 ettermi árainkból
 kban van az UJKELET
 ett megállapodás alap-
 viteni
 . Operaház
 Színház
 Színház
 kelt árú jegyekkel. Te-
 ttre, kerjük szoba és
 ét két-három nappal
 nk közölni.
 ZÁLLODA
 pest
 ólyaudvar érkezés
 s kocsi költség.)
 detésel
 es kolozsvári uricsa
 n.
 arrógépek, bicikli
 mok, írógépek, fes-
 . köpenyek és fér-
 k. függönyök, szöv-
 ásson, különböző ék-
 órák, karkötők, lá-
 züst és nikkell órák
 erzsa szőnyegek, stb.
 oriei 25/x.
 ékshelyiséges telje
 zett uccai lakás okt
 re kiadó. Calea Re
 yliségnek alkalma
 ség azonnalra kiad
 tetik biztos jövede
 z. Hajnal ügynöksé
 iskolás gyermek
 Cim „Kellemes ot
 dóban.
 kolás fiu vagy leán
 ádnál teljes ellátás
 . zongora. Szappan
 ánlkozik házvezet
 hoz. vagy magán
 Mátyás király-
 pszalón.
 két ágyas, kiadó. Ca
 nd 70.
 tal bórkereskedő s
 iacon már működő
 Ezenkívül felvesz
 anoncot, négy köz
 elnyben. Sámso
 . Piata Mihai Vite

Prágában megnyílt a revizionista cionisták világkongresszusa

Jabotinszky három órás beszédben vázolta a revizionista célkitűzéseket és kijelentette, hogy még mindig hisz az arabokkal való kibékülésben, de az araboknak el kell ismeriük Palesztina zsidó többségi országgá való átalakításának elvét

Prága, augusztus 14. Vasárnap, augusztus 10-én délelőtt nyílt meg Prágában a Jüdisches Volkshaus nagytermében a cionista revizionisták negyedik világkongresszusa. A megnyitón mintegy 200 delegátus és 1200 vendég vett részt Európa összes országaiból. Feltűnést keltett, hogy sem a cseh kormány, sem Prága városa, az angol követség és a prágai zsidó hitközség nem képviseltette magát a megnyitón.

A kongresszust Vladimir Jabotinszky nyitotta meg héber beszéddel, amelyben többek között ezeket mondotta:

Egy olyan ország, amelyben a zsidók nincsenek többségben, nem zsidó ország

— Vannak pillanatok, amikor egy népek az a kötelessége, hogy önmagával megcsinálja a számadást. Mi ma egy ilyen pillanatot élünk meg. Kri- zisen megünnel keresztül, nagy nehézségekkel találkozzunk a célunk megvalósításához vezető uton, majdnem nemzeti tragédia zúdult ránk, tegnapi barátaink ellenfeleinkké váltak. Mindenképpen ideje tehát, hogy feltegyük a kérdést: „Mi az, amit helyesen csináltunk, mit sietünk el és nem gondoltunk meg alaposan?” Először is, mi a célunk? Mi, revizionisták a cionizmus célját így formuláltuk meg: Zsidó többséget kell elérnünk Palesztinában, a Jordán mindkét partján. Ez nem maximalizmus, hanem inkább minimalizmus és a zsidó nép általános felfogása szerint is a cionizmus nem egyéb, nem jelenthet egyebet, mint ennek a célnak az elérését. Egy olyan ország, amelyben a zsidók nincsenek többségben, nem zsidó ország. Anglia 1917-ben azt ígérte nekünk, hogy megalapíthatjuk a zsidó államot, egy országot igért, zsidó többséggel. Még az óvatos Sir Herbert Samuel is 1919-ben úgy értelmezte a Balfour-deklarációt, hogy Palesztinát fokozatosan egy autonóm zsidó közösséggé kell kifejleszteni, az országban állandó letelepüléssel bíró zsidó többséggel. Macdonald angol miniszterelnök 1922-ben megjelent „Egy szocialista Palesztinában” című könyvében így interpretálja azt az ígéretet, amelyet Anglia 1917-ben tett a zsidóknak: „Mi azt ígértük a zsidóknak 1917-ben, hogy rendelkezésére bocsátjuk nekik Palesztinát, hogy betelepítsék és kormányozzák”. Nem igaz, hogy a Balfour-deklaráció második részének kikötései megszüntették, vagy megcsorbították az első részben lefektetett elvet. Anglia ígérete azt jelenti, hogy segíteni fog bennünket egy zsidó államot megteremteni a Jordán mindkét partján és ezt egy kolonizációs rezsim útján meg fogja nekünk könnyíteni.

Anglia támogatása nem jelenthet semlegességet

Jabotinszky ismerteti a zsidó munka teljesítményeit, foglalkozik az angol gyarmatosítási módszerekkel és végül azt a konkluziót vonja le, hogy ha Anglia azt ígérte, hogy támogatni fogja a zsidó kolonizációt, ez semmiképpen sem jelenti azt, hogy semleges fog viselkedni, hanem egészen mást jelent. Palesztina azonban az utolsó években olyan ország lett, ahol kimondottan köz- igazgatási antiszemitizmus van. Az angol semlegesség abban jutott kifejezésre, hogy a palesztinai közigazgatás egy lépést sem tett a mi feladatunk megkönnyítése érdekében. Az országban olyan hangulatot csináltak, amely minden arab szemében világossá tette, hogy a kormány az arabok mellett van. A kormánytisztviselők ellenségei a cionizmusnak és a zsidó bevándorlásnak. Példákkal igazolja, hogy a palesztinai kormány tervszerűen előidézte a tavalyi zavargásokat, amikor évről-évre lepi- tette a zsidó védelmi szervezetet, leszereltette a zsidó légiót, majd az angol erzeket is elhelyeztette az országból, közigazgatási ténykedéseivel egyre vérmesebb reményeket keltett az araboknál és ilyen atmoszférában kezdett játszani a tüzzel a Szentfal ügyében folytatott politikájával.

A politikai teljesítmények hibái

— És most — folytatta Jabotinszky — egy kellemetlen fejezethez érkeztünk el. A gazdasági és kolonizációs teljesítményeink nem szolgálták rá erre az elismerésre. A cionista mozgalom, mint egész, sajnos, nem értette meg, hogy

egy nagyvonalú kolonizáció feladatai és az uralkodó rezsim között ellentétek állanak fenn és hogy nem mindegy az, amit a kormány csinál. A cionista mozgalom naíval azt hitte, hogy nekünk nincs szükségünk az államtól semmire, nem is kérünk tőle semmit, sem reformokat, sem privilégiumokat és hogy a telepítés sikere, vagy sikertelensége kizárólag attól függ, hogy a zsidóság több vagy kevesebb pénzt ad-e hozzá. Nem fektetett elég súlyt a mozgalom arra a konfliktusra, amely a palesztinai Jisuv és a palesztinai kormány között egyre jobban kiélesedett. A palesztinai közigazgatási apparátus zsidóellenes politikája ellen a cionista szervezet semmiféle formában sem tiltakozott, senki sem hozta tudomására az angol népek és az angol közvéleménynek, hogy az, ami Palesztinában történik, a legkiválóbb ellentétben van Anglia ígéreteivel és érdekeivel. A cionista szervezet vezetőinek ez a politikája csődöt mondott. Ez a politika is felelős a palesztinai eseményekért.

Az arabokkal való kibékülés lehetősége

Jabotinszky háromórás beszédét azzal a nyilatkozattal fejezte be, hogy nem helyesli azt a felfogást, amely szerint a mandátumot el kell venni Nagy-Bri-

tanniától és egy másik államnak átadni. Jabotinszky kijelentette, hogy még mindig hisz az arabokkal való kibékülés lehetőségében, de ez a kibékülés csak az egyetlen lehetséges alapon jöhet létre: az araboknak el kell ismeriük a korlátlan zsidó bevándorlás és Palesztinának zsidó többségi országgá való átalakításának elvét.

Teljes apparátussal indult meg az állami segélyakció a szárazságsújtotta amerikai vidékek felsegélyezésére

Hoover elnök lemondott nyári szabadságáról

Newyork augusztus 14. A szárazság okozta mezőgazdasági válság enyhítésére hivatott intézkedések beindítása az egész vonalon folyamatban van. Ma a vasúttársaságok 50 százalékos tarifafedezményre lépett életbe, amely széna és más takarmányfélékre, továbbá terményekre és víz szállítására vonatkozik. Az állami segélyakció előkészítése is gyorsan halad előre. Kentucky állam- ban a szegényebb néposztály élelmiszerhiánnyal küzd. Ezek részére a washingtoni kormány állami lisztet indított utá. Ma is több államból jelentettek ki-

Biztos egzisztencia és legalább 8000 lej havi jövedelem biztosítható az újzerű **REKORD** Universal-gyorskötőgéppel. Harianyeművek és más újabb időben moderné vált kötőruhaneműk előállítását saját otthonunkban szép és önálló hivatás vagy mellékfoglalkozás, amelyet elismerések nélkül mindenütt könnyen el lehet végezni. Mi magunk is megvásároljuk a kész cikkek jó árákon. Információkat ingyen adunk. Irjon még a mai napon a **Rekord-Strickmaschinen** címre Meias 500.

Fontos különösen nőgyesületeknek!!!

A megnyitón ülést különböző üdvözlések fejezték be.

sebb esőket, de tartós záporra a meteorológiai időprognózisok nem nyújtanak kilátást, pedig a válságos helyzet addig nem javulhat. Az állami segélyakció és a vasúti társaságok mezőgazdasági kedvezményes tarifái mindaddig fennállanak, amíg a szárazság tart.

London, augusztus 14. A lapok wshintoni jelentései szerint Hoover elnök lemondott szokásos nyári pihenőjéről és közelebbről körutat tesz a mezőgazdasági válságot legsúlyosabban érző államokban.

Rejtélyes gyilkosság Párizs egyik elővárosában

Párizs, augusztus 14. A szombatra virradó éjszaka titokzatos gyilkosság történt Viry Chatillonban, Párizs egyik elővárosában. A chatiloni Bellevue-szálloda Blanchandin nevű tulajdonosa péntek este autókirándulásra indult egyik barátjával, aki szintén szállodatulajdonos. Minthogy a két barát többször indult autókirándulásra, amelyről csak később tért vissza, a szállodatulajdonos felesége nyugodtan tért aludni. Szombaton hajnalban munkások vérnyomokat fedeztek fel az utcán, amelyek a Bellevue szállodáig vezettek. A ház előtt vérről befeckszendeztett gépkocsit találtak, amelyben két hulla feküdt. A munkások fellármázták a szálloda személyzetét és azonnal értesítették a rendőrséget a bázalmas leletről. A szállodatulajdonos felesége a kormányrud felett összerogyott halottban felismerte férjét. Belisson barátjának holtteste összezuzott koponyával a hátsó ülésen feküdt. A nyomozás megállapította, hogy mindkettőjüket vadászfegyverrel lötték le. A fegyver, amellyel a gyilkosságot elkövették, szintén a kocsi- ban hevert, de Blanchandin asszony a fegyverben nem ismerte fel sem férjét, sem Belisson szállodás tulajdonát. A vérnyomok egy az országút mellett fekvő nyúlállóhoz vezettek, ahonnan valószínűleg a tettes a halálos lövéseket leadta. Eddig nem sikerült megállapítani, hogy Blanchandinnek nehéz fejsebe ellenére volt még annyi ereje, hogy a gépkocsit a szálloda elé vezesse, vagy hogy valaki más kormányozta-e oda az autót a két halottal. A gyilkosság színhelye közelében lakó emberek az éjszaka folyamán két lövést vélték hallani, de nem emlékeznek pontosan, hogy fél kettőkor, vagy pedig négy órakor történtek-e a lövések. A hatóságok azt sem tartják kizártnak, hogy a két vendéglős valami felett összezördült egymással és kölcsönösen lelőtték egymást. Ez a feltevés azonban nem látszik valószínűnek. Több személy, akiket a rendőrség az esettel kapcsolatban kihallgatott, azt vallotta, hogy a két barát szenvedélyes vadász volt és sokszor a tilosban is vadászott.

— EGY ZEMPLÉNMEGYEI KÖZSÉG PORRÁEGYETT S AZUTAN AZ ÁRVIZ SODORTA EL. Budapestről jelentik: A zemplénmegyei Mariskut köz- ség a villámcsapástól porráégett. A tűz olyan rohamosan terjedt, hogy mentés- re gondolni sem lehetett. Az összes há- zak, gazdasági épületek elhamvadtak, a behordott gabona és háziállatok mind elpusztultak. Mikor a falu leégett, felhő szakadás keletkezett, árviz támadt és az egész községet elsodorta.

A legnehezebb teherautók vezetői az egész világon tudják, hogy az

ALL-WEATHER

gummikerekek masszív anyaga révén a legmeredekebb utakat is könnyűszerrel meg lehet tenni. Ezt az anyagmorség teszi lehetővé, hogy a legrosszabb utakon is zavartalanul jussanak előre a gépkocsik és ez bizonyítja hosszú tartósságukat.

GOODYEAR

A nem tette

Fildan táb történet

Signetul-M get, augusztus jától). A viz ügyében a viz produkált sem ményt. A mai radtak azok a megoldása a hatóságok köte hogy a templon győzi végül a lemrol s hogy e sőgüknek fogjá cot a gyujtoga ben. Nem ugy nem akartak tu togatokról, de o dollák meg a sával és e feltev lobogtatták a előtt a viznicie lentéteket. Ilyen től sem rettenn zetek, csakhogy nyítsák a nyon igazi tettesekne nyerenek.

Az Uj Kelet fogja tenni köt sem fog elmuln veteljük a ható ritését és megbün sai katasztrófa sem szünnik m ritseken világos ben. A helyszin alapján állítjuk nosztevők felgy uzt és követelju gyek meg kötele kal szemben.

Fildan Mára

A legújabb es titásunk számol Ma délelőtt M zett dr. Fildan ügyész, akit az rium delegált a Fildan dr. m Fischelt, a Vizsi Danzig Samu f san elbeszélgete a főügyész megj azinén, ahol má Györgv vizsgá ügyész és Koste dan dr. egy, a le jedő helyszini s melvesen is kih bereket, akik a re. Igy kihallga nameszt, Kreind Salamont, valan zsidót, aki a leg részét a tűz elol

Perf A kihallgatás hozakodott azza valószínűleg a z nek bizonyított Kreindler és G föltak be a felg a gondoltak a dervisként körü őt-hat pernek k ül Perl a tüzet Erre a gyanus korrabi válaszó Fildan főügyész ler magatartása dön a két hithü lomba és észrev rény tárva-nyit ve fekszenek a nyira megrendit dolatuk nem a t rák megmentése is volt.

Dr. Fildan fő rbbi szavai sze tást gyakorolta ról ő maga is r tenszky erre fe hogy a templon meglehetősen gy hogy valószínű

Hölgyek

A máramarosszigeti hatóságok nem találták még meg a templomtűz tetteseit, mert - zsidók között keresik a gyújtogatókat

Fildan táblai főügyész Máramarosszigetre érkezett és megállapította, hogy gyújtogatás történt - A főügyész lecaffolta a szigeti rendőrség fantasztikus feitevéését, amely mindenáron a zsidók között akarja keresni a tettest

Sighetul-Marmatiei—Máramarossziget, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A vizsnici Klauz felgyújtása ügyében a vizsgálat még mindig nem produkált semmilyen konkrét eredményt. A mai napig is válasz nélkül maradtak azok a kérdések, amelyeknek a megoldása a máramarosszigeti nyomozó hatóságok kötelessége volt. Azt hittük, hogy a templom elleni merénylet meggyőző végül a hatóságokat a veszedelméről s hogy ezek a hatóságok kötelességüknek fogják tartani felvenni a harcot a gyújtogató agítátorokkal szemben. Nem úgy történt. Nemesak, hogy nem akartak tudni az antiszemita gyújtogatókról, de *egyszeresen a zsidókat vádolták meg a vizsnici Klauz felgyújtásával* és e feltevés alátámasztására meglobogtatták a szigeti zsidóság vezetői előtt a vizsniciek és szigetiiek közötti ellentéteket. Ilyen rosszindulatú ferdtések től sem rettennek vissza a hatósági közegek, esak hogy mellékvágányra irányítsák a nyomozást, időt engedve az igaz tetteseknek arra, hogy égerutat nyerjenek.

Az Uj Kelet ez alkalommal is megfogja tenni kötelességét. Egyetlen nap sem fog elmúlni anélkül, hogy ne követejjük a hatóságoktól a tettesek felderítését és megbüntetését. Akárcsak a borzai katasztrófa esetében, egy pillanattal sem szünnünk meg követelni, hogy derítsenek világosságot ebben a kérdésben. A helyszínen talált bizonyítékok alapján állítjuk, hogy antiszemita gonosztevők felgyújtották a Vizsnici Klauz és követeljük, hogy a hatóságok tegyék meg kötelességüket a gyújtogatókkal szemben.

Fildan főügyész megérkezett Máramarosszigetre

A legújabb eseményekről alábbi tudósításunk számol be:

Ma délelőtt Máramarosszigetre érkezett dr. Fildan nagyváradi táblai főügyész, akit az igazságügyi minisztérium delegált a vizsgálat ellenőrzésére. Fildan dr. magához kérte Stern Fischelt, a Vizsnici Klauz elnökét és dr. Danzig Samu főbíráját, akikkel hosszasan elbeszélgetett. Feltizenegy órakor a főügyész megjelent a gyújtogatás helyszínén, ahol már vártak reá dr. Piller György vizsgálóbíró, Bizuc helyettes ügyész és Kostenszky rendőrtiszt. Fildan dr. egy, a legapróbb részletre kiterjedő helyszíni szemlélet tartott, majd szemlélően is kihallgatta azokat az embereket, akik a tüzet elsőnek vették észre. Így kihallgatta a főügyész Preisler Samu, Kreindler Raffael és Genuth Salomont, valamint egy Perl nevezetű zsidót, aki a legtevékenyebben vette ki részét a tűz eloltásában.

Perfid vád a zsidóság ellen

A kihallgatás közben Kostenszky előhozakodott azzal, hogy a templom valószínűleg a zsidók gyújtották fel. Ennek bebizonyítására felhozta, hogy Kreindler és Genuth, akik elsőnek haláltak be a felgyújtott templomba, nem is gondoltak a tűz eloltására, hanem dervisként körülrohanták a templomot s öt-hat percnél kevesebb idő alatt, amíg végre Perl a tüzet eloltotta.

Erre a gyanúsításra dr. Danzig Samu főbírábi válaszolt, aki megvilágította Fildan főügyész előtt Genuth és Kreindler magatartásának lélektani okait. Míg a két hithű zsidó berontott a templomba és észrevették, hogy a frigszekrény tárva-nyitva áll és a tórák kiterítve fekszenek a földön, ez a látvány annyira megrendítette őket, hogy első gondolatuk nem a tűz eloltása, hanem a tórák megmentése és biztonságba helyezése volt.

Dr. Fildan főügyész, akire Danzig főbírábi szavai szemmel láthatóan mély hatást gyakoroltak, kijelentette, hogy erről ő maga is meg van győződve. Kostenszky erre felhozta a főügyésznek, hogy a templomban talált petróleum meglehetősen gyenge volt, ami arra vall, hogy valószínűleg fel lett előzőleg hi-

gítva. Ebből Kostenszky sherlokholmesi zsenialitással azt a következtetést vonta le, hogy a gyújtogatók semmiesetre sem lehettek raffinált gonosztevők.

Fildan főügyész megállapítja a gyújtogatás tényét

Fildan dr. mosolyogva hallgatta a szigeti detektív-zseni okfejtéseit, majd kikötötte arról, hogy éppen az a körülmény bizonyít leginkább a gyújtogatás mellett, hogy a petróleumot az egész templom-teremben szétöntötték. Így inkább látszott biztosítva az, hogy a templom a felgyújtás után egész terjedelmében lángallobban és így nemesak az oltsági kísérletek fognak majd meddőnek bizonyulni, de a gyorsan tova harapódzó tűz az áruló nyomokat is eltünteti. **Ezzel szemben, ha a petróleumot csak egy helyre öntötték volna, ugy annak észrevétele könnyebb lett volna és a gyújtogatás is könnyebben lett volna bizonyítható.**

Fildan dr. ezenkívül megmagyarázta még azt is a nyomozó közegeknek, hogy nincs az a zsidó, még a haladottabb gondolkozásu sem, aki ne tekintene a legmélyebb tiszteltet a frigszekrényre és aki arra volna kapható, hogy a tórákat a földre dobva, petróleummal öntse le. A rendőrközegek még egy harmadik ellenvetéssel is előhozakodtak ezután. Azt fejtették, érthetetlen, hogyan vették észre a tüzet Kreisler és Genuth, amikor a lángok csak alig 50-60 centiméter magasságra csaptak. A főügyész megnyugtatja a rendőrközegeket, hogy egy sötét teremben elegendő egyetlen szál gyufa meggyújtása ahhoz, hogy kívülről észrevehető legyen a láng fénye. A helyszíni szemle és a kihallga-

tások konkluziójaképpen kijelentette a táblai főügyész, hogy a tüzet *bűnözők előre megfontolt szándékkal elkövetett gyújtogatása okozta.*

Komoly vizsgálatot várunk

Nem kételkedünk abban, hogy Fildan dr. helyszíni szemléje után teljes erővel fog megindulni a vizsgálat a tettesek kitételek megállapítása irányában. Ha azonban a felsőbb hatóságok valóban őszintén világosságot akarnak deríteni erre a második számú gyújtogatási misztériumra, akkor állítsanak a vizsgálat élére olyan embereket, akik komolyan fogják fel hivatásukat és fantasztikus ötletekkel nem lesznek kerékkötői a nyomozásnak. Az igazság felderítésére már csak azért is szükség van, mert egy szer már példát kell statuálni ebben az anarchia magvait kitenyészítő káoszban.

Az Országos Zsidó Tanács tiltakozása

Bucuresti—*Bukarest*, augusztus 14. Ma délelőtt az Országos Zsidó Tanács bukaresti központjának egy küldöttsége jelent meg Cădere belügyi államtitkárnál, hogy tiltakozzék a máramarosszigeti zsidó templom ellen elkövetett merénylet ügyében. A küldöttség tagjai erősen tiltakoztak amiatt, hogy a hatóságok tehetetlensége lehetővé teszi az ilyen merényleteket és súlyosan sérelmeztek azt, hogy a vizsgálat még mindig nem derítette ki a gyújtogatók kitételét. Arra kérték a belügyi államtitkárt, tegye meg a szükséges lépéseket, hogy a vizsgálatot erősebben folytassák, hogy a gyújtogatók kitétele végre kiderüljön.

A Patria felszólítja a kormányt, hogy csináljon rendet Máramarosban

Cluj—*Kolozsvár*, augusztus 14. Ismeretes az az ádáz harc, amely a máramarosmegyei nemzeti parasztpárt két frakciója: a *Juga* párt és *Lázár Illés*

párt között már évek óta folyik. Ez a harc nem kis mértékben járult hozzá a Máramarosban uralkodó lehetetlen állapotokhoz, megakadályozva éppen

Dr Baron professzor az American Jewish Congress kiküldötte Kolozsvárra érkezett

Az amerikai zsidóság delegátusa informálódni akar a romániai zsidóság helyzetéről

Cluj—*Kolozsvár*, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután Kolozsvárra érkezett dr. Baron, a newyorki Kolumbia egyetem professzora, J. Zimmermann Grossz újságíró társaságában. A professzor az American Jewish Congress megbízásából jött Romániába, hogy az itteni zsidóság helyzetét tanulmányozza és érintkezésbe lépjen az illeté-

kes román körökkel is. Dr. Baron Kolozsváron több látogatást tett, majd este feltizenegy órakor Bukarestbe utazott. Munkatársunk kérdést intézett Baron professzorhoz utazásának célja felől, mire a következő választ kapta:

— Az American Jewish Congress megbízott azzal, hogy tanulmányozzam a romániai zsidóság helyzetét és tapasz-

talataimról az októberben összeülő kongresszusnak tegyek jelentést. Utazásomat a tette szükségessége, hogy az amerikai sajtóban ellentmondó és nyugtalanító hírek jelentek meg a romániai zsidóságról s feladatomban az, hogy az amerikai közvéleményt objektíven, minden túlzás nélkül, a tényeknek megfelelően informáljam az itteni helyzetről.

az egyes frakciók közötti ellentétek miatt azt, hogy a kormány egyöntetűen és kellő energiával léphessen fel ebben az országgrészben. Hogy mennyire elmérgesedtek a viszonyok Máramarosban, arra jellemző, hogy a kormány erdélyi hivatalos lapja, a kolozsvári Patria is szükségesnek látta beavatkozni és ezzel hivatalosan is elismerni a fennálló ellentétek létezését. A Patria többek között a következőket írja:

„Meg kell adni, hogy ami Máramaros megyében történik, nem tussolható el többé, még kevésbé a próbálható. A szereplők gondoskodtak a Népszövetség delegátusának tanúságtételéről is. Gazdasági válság másutt is van, zsidók másfelé is laknak, de sehohsem volt oly demagógikus agitáció, sehohsem voltak olyan súlyos zavargások, mint Máramarosban. Vártuk a közigazgatási és igazságszolgáltatási vizsgálat eredményét, hogy megismerjük a reális helyzetet. Nem kételkedünk abban, hogy a kormány sürgős intézkedéseket fog tenni a gazdasági helyzet megjavítása érdekében.

Egy bizonyos idő óta furesa színjáték szentanus vagyunk, amely nem maradhat szankeiök nélkül. A mi pártunk életében legalább is nem voltunk ilyen esetekhez hozzászokva. *Lazar Illés* képviselő bejárja a falvakat és beszédet tart, mint a nép képviselője. Ez eddig rendben volna. *Lazar Illés* azonban nem elégszik meg ennyivel. Határozati javaslatokat szavaztat meg, amelyekben *Juga* vármegyei prefektus főbűnősként van beállítva a máramarosi szerencsétlen helyzetért.

Nem ismerjük közelebbről *Juga* prefektus tevékenységét és nem érezzük magunkat hivatva arra, hogy előlött véleményét mondjunk. Másrésztől azonban a máramarosi rendkívüli helyzetből kitiünik az, hogy a máramarosi hatóságok nem tették meg kötelességüket. Innen azonban nem állapíthatjuk meg, hogy mely szervek voltak a bűnösök. Bár *Lazar Illés* képviselő eljárását nem tehetjük magunkévá, meg kell állapítanunk, hogy a helyzetet sürgősen tisztáznunk kell. Vagy igaza van *Lazar* képviselőnek s akkor *Jugának* távoznia kell, vagy pedig az ellene felhozott vádak alaptalanok s akkor *Lazar*nak kell levonni a konzekvenciákat. Kimondhatatlanul sajnáljuk azonban, hogy a dolgok idáig jutottak. Az a látvány, amelyet ez a harc nyújt, elmaradhatott volna.

Ugy a persza, mint a török kormány hivatalosan megcáfolja a török-perzsa hadiállapotról szóló jelentéseket

A török csapatok nem léptek perzsa területre - A perzsák megakadályozták a kurdokat, hogy betörjenek Törökországba

London, augusztus 14. A Reutter távirati iroda teheráni távirata szerint a perzsa kormány cáfolja azt a külföldi sajtóban megjelent hírt, hogy a török csapatok az Ararat környékén perzsa területre léptek volna. A perzsa kormány megállapítja a beérkezett jelentések alapján, hogy perzsa területen egyetlen török katona sincs. A két ország között a viszony tovább-

ra is barátságos.

A Timesnek jelentik Tebrizből, hogy a perzsa határvidéken száz főnyi kurd csapat és a perzsa határőrök között véres ütközet folyt le, amelyben a kurdok vereséget szenvedtek. A perzsa határőrség meg tudta akadályozni a kurdokat a török határ átlépésére irányuló szándékuk keresztülvitelében. Perzsa részről egy tiszt és huszonnégy

katona esett el a harcokban. A kurdok két törzsfőnöküket veszítették el s ezen felül számos halottat és vissza kellett vonulniok.

Angorából jelentik: Hivatalos kommuniké szerint a Törökország és Perzsa között beállott hadiállapotról szóló hírek valótlanak. A két ország között a viszony továbbra is barátságos.

Hölgyek és férfiak! Szép és tartós hajszínt csakis a „HENOL“ vagy „HENNE ROYALE“ hajfestőszer által érhetnek el

Látogatás a bécsi krematóriumban

Bécs, augusztus 14. Néhány hónappal ezelőtt nyílt meg az osztrák fővárosban a halotthamvasztó, amely a köztemető közelében van felépítve. A krematóriumnak, a jelentések szerint, eddig a nyugateurópai halotthamvasztók közül volt a legtöbb halottja. Nemcsak Bécs szállítja az elhamvasztandó holttesteket, hanem egészen távoli stáyer és felsőausztriai falvak parasztjai is végrendeletileg elégettetik magukat Szinte érthetetlen, hogy ezek az emberek, akik erős klerikális hatás alatt állanak, mennyire hódolnak a halotthamvasztás modern áramlatának.

A krematórium és melléképületei hatalmas területen vannak felállítva és négy méter magasú betonfallal körülvéve. A fal maga a tulajdonképpeni krematórium temető, mert az ebbe beosztott nyílásokba helyezik el azokat a „porhüvelyét”, akiket az elégetés után hozzátartozóik nem vitték haza.

A kapun belül gondosan ápolt park terület el, izléses virágcsoportokkal, szép, lombos utakkal, kiesiny erdővel. Az első benyomása az embernek az, hogy valami szép fűrdőhelyen tartózkodik. Elegáns sétányok, padok, lugások és apró kis szobrok, amelyek leginkább az emberi halandóságot ábrázolják.

A park közepén áll a halotthamvasztó épülete egyszerű stílusban, alig lehet megkülönböztetni a többi gazdasági és irodai épületektől.

A kertben és a krematórium szertartástermébe szabad bejárása van bárkinek, a halotthamvasztó kamrába azonban csak protekcióval juthat be az ember. A bécsi amerikai követ intervenciójára volt szükség, hogy egy newyorki újságíró megnézhesse belülről is, hogyan adják át Bécsben a porig való mulandóságnak az embereket. Nekem különös szerencsém volt, hogy az igazgató barátjával ismerkedtem meg és e barátság révén maga a krematórium direktora volt szíves előzenyem megmutatni a halotthamvasztó „üzemet”.

A szertartási teremben éppen halottat bucsuztattak. A komor, tiszta feketével bevont teremben a ravatal körül villanygyertyák állanak, amelyek ezuttal nem égtek, minthogy a temetés — harmadosztályú volt. A ravatal előtt állott a pap, körülötte a hozzátartozók. Szegény munkás volt és mégis elélt hetvenhárom évet. A pap is ezt a momentumot tartotta alkalmasnak arra, hogy gyászbeszédet mondjon róla.

Nyugodj békével és szellemed lebegjen a Magasság régióiban.

A pap utolsó szavai után a koporsó felett hirtelen kis piros körte gyullad meg, majd gongszerű ütést hallunk, amire a koporsó a fekete lepellel együtt lassan, a hozzátartozók keserves könnyei között, süllyedni kezd a reáhelyezett koszorúkkal együtt, hogy örökre eltűnjön szemek elől.

Az igazgató megfogja karomat és int, hogy kísérjem. Keskeny csigalépcsőre visz, majd lefelé tartunk a halott hamvasztó kemencéhez. Irtozatos hőségben, félmeztelenül dolgoznak a munkások a kemence körül, amely egy hat méter hosszúságú és ugyanilyen magasságú kőalkotmány. Fönt a koporsó nagyságánál jóval fágabb nyílás van, amelyet egy automatikusan elmozdítható keresztpánt fed.

Amint a holttestet a szertartásteremben süllyeszteni kezdik, a koporsó erre a vaspántra esik. A kemence elején három-négy kémlelőlyukon át lehet figyelni, hogy a tűz milyen pusztítást végzett a koporsón. A kemence aljára egy hamurosta van szerelve, ezen keresztül az emberi csontból megmaradt hamuanyag kiválasztódik a koporsó és a ruha anyagának a foszlányaitól. A koporsó éppen akkor súlylyedt a kemence feletti vaspántra, amikor a helyiségbe érkezünk. Innen

már csak pár pillanat, illetve egy gombnyomás műve, hogy az emberi test a koporsóval együtt másfél óra alatt maroknyi hamuvá alakuljon át. Kis sipjelzés után a vaspánt kettéválik és a koporsó tompa koppanással eltűnt a fehéren izzó lángok között.

Azonnal a kémlelő ablakhoz mentünk, ahonnan tisztán láthattuk még a koporsó részeit, aztán kibontakozott a lepedőbe csavart holttest, de már lávaszerű konturokkal. A következő pillanatban minden egymásba omlott.

Nem nézhettük a nagy hőségű elhamvasztás processzusát tovább, hanem átlátogattunk a szomszédos terembe, ahol a falak körül polcok emelkednek és a polcokon különböző nagyságú és alakú vázákban és dobozokban őrzik a halottak hamvait. Ez a szoba az ismeretlen halottak temetkezési helye. A vázákban és dobozokban csak az elégetés dátuma van feltüntetve, név

ritkán. Leginkább vízből kihalászott holttestek maradványai, akiknek a hatóságok nem tudták megállapítani személyazonosságukat.

Az igazgató kikísért a sirkertbe. A sirkert, mint említettem, nem ad pihe-nőt a halottaknak. Ezeket, illetve ezeket hamvait a falak belső részein helyezik el, amennyiben hozzátartozóik nem akarták a hamvakat hazavinni. Szép, kiesiny urnák és izléses vázák és amforákban vannak elhelyezve nagy és kicsi emberek, akik tegnap még uralkodtak, vagy uralmak alatt nyögtek. Csak jelzőablak mutatják, hogy egykor ők is jártak ezen a földtekén.

Amikor visszamentünk a szertartási terembe, akkor adták át az öreg munkás fiának apja porait. A fiu ugyanis ragaszkodott ahhoz, hogy magával vigye a porokat, amiket a krematórium emberei egy fadóbozba csomagoltak el. Az örökösök átvették a dobozt és egyikük gondosan betette a kofferjébe. A pénztárnál kifizette a díjakat és bóröndjében hazavitte halottját.

Tibor Dénes

Ma délelőtt 10 órakor temetik Sebestyén Dávidot a zsidó kórházból

Cluj—Kolozsvár, augusztus 14. Szerdán este 11 órakor Kolozsvárra hozták Sebestyén Dávid holttestét. A család intézkedésére a halottat Sebestyén Dávid legszébb utolsó alkotásában a Zsidó Kórházban helyezték el. Ősi zsidó szokások szerint a holttestet elhelyezték az ambulancia szalmával behintett padlójára. Temetése pénteken délelőtt 10 órakor fog végbemenni a Zsidó Kórház udvaráról (bejárat Str. Tudor Vladimirescu (Mikes Kelemen uca) 19.)

A család ezuttal kéri az intézményeket és magánosokat, akik koszorút akarnak elhelyezni Sebestyén Dávid koporsójára, hogy azt mellőzzék. A koszorúk megváltásaként az arra a célra szánt összeget juttassák el a kórház céljaira.

Az ortodox izraelita hitközség előljárósa csütörtökön este ülést tartott Sebestyén Dávid, a hitközség volt elnöke és örökös diszelnöke elhalálozása alkalmából. Rosenzweig Emánuel alelnök méltatta az elhunytak a hit-

község körül szerzett hervadhatatlan érdemeit, akinek nevéhez fűződik a hitközség minden alkotása. Az előljáróság elhatározta, hogy az elhunyt emlékének jegyzőkönyvileg megörökíti és a hitközség nagyválasztmánya tisztelettel vesz részt a temetésen. Elhatározta továbbá, hogy megfesteti az elhunyt arekéjét és elhelyezi a hitközség tanástermében.

A hitközség vezetősége ezuton is felkéri nemesak a képviselőtestület, hanem a hitközség összes tagjait, hogy a temetésen való megjelenésükkel röj-ják le a nagy halott iránti kegyeletüket.

Érdekes momentumként említjük itt meg, hogy Sebestyén Dávid utolsó beszélgetése gyermekeivel a félmillió lej körül forgott, amit legutóbb adományozott a kórház kibővítésének céljaira. Annak a kivánságának adott kifejezést, hogy a kórházépület kibővítésének munkálatait minél előbb kezdjék meg, nehogy az építkezések a téli hónapokba nyuljanak.

Az angol állami vállalatok alkalmazottai jobb munkafeltételeket kértek Snowdentől

Snowden a nehéz pénzügyi helyzetre hivatkozott

London, augusztus 14. Az állami vállalatok alkalmazottai ma küldöttségileg felkeresték Snowden kincstári kancellárt és tőle jobb munkafeltételeket, a 44 óras, öt napos munkahét bevezetését és jobb nyugdíjszabályzatot kértek.

A kincstári kancellár kijelentette a küldöttségnek, hogy elvileg a kérés teljesítése mellett van, de tekintettel a birodalom nehéz pénzügyi helyzetére, a kivánság honoralását a kormány kénytelen lesz jobb időkre halasztani.

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Nem győzzük eleget hangsúlyozni, hogy az ország zsidóságának elemi kötelessége felépíteni a szerencsétlen sorsra jutott borsai zsidók hajlékát. Ami eddig összegyűlt, még mind nem elég ahhoz, hogy a komoly építkezéshez hozzá lehessen kezdeni. Ezért fordulunk újra és újra a kérés szavával Erdély zsidóságához, azokhoz, akik még nem kértek részt maguknak a gyűjtés szent munkájából, hogy juttassák el adományukat a Központi Segélybizottsághoz.

Mai kimutatásunkat itt adjuk:	
Zsidó hitk. Siret	12.500 lej
Rotschild Sándor Crasna	2.873 „
Dr. Szász Antal Cehul-Silv.	2.000 „
Izr. hitközség Csuesza	1.600 „
Blau Arminé és Judovics B. gyűjtése Napradea	833 „
Tejovits Mária Cehul-Silv.	500 „
Máx Mária Rául Alb	500 „
Weisz Gyula Egeres	500 „
Buzási Márton Baia-Mare	400 „

Herskovits Farkas Rus	200 „
Krausz Józsefné Halmagiu	200 „
Gersch Izák Silvasul de Cămpia	100 „
Aizic Clinger Jasi	100 „
Kolozsvár.	
Unió szállítási vállalat	500 „
Özv. Wertheimer Samuné	500 „
Weisz Aron	100 „
Fisch Adolf	100 „

Resita	
Engel Ferenc	500 „
Dr. Berkovits Henrik	500 „
Lebovits Mór	500 „
Dr. Dezső Hugó	300 „
Deutsch Testvérek	300 „
Szina Jakab	300 „
Hirsch László	200 „
Berg Henrik	200 „
Özv. Filip Art.	200 „
Deutsch Lajos	200 „
Farkas Ferenc	200 „
Andor Imre	100 „

Lebovits Lajos	100 „
Weinberger Arnold	100 „
Tauber Jenő	100 „
Fleiszig Mózes	100 „
N. N.	100 „
Frank Armin	100 „
Fay Márton	100 „
Fischer Dezső	100 „
Temesvári Bank fiókja	100 „
Sxgirt Jakab	100 „
Róth Mór	100 „
Klein Bernát	100 „
Göblyös János	100 „
Fischer Marcel	100 „
Deutsch Vilmos	100 „
Schwimmer Vilmos	100 „
Schimerling József	100 „
Bartos József	100 „
Fischer Sándor	100 „
Grosz Pál	100 „
Léderer Dávid	100 „
Neuwirt Samu	100 „
Schwartz Sándor	100 „
Schlésinger Jakab	100 „
Tepper Arminé	100 „
Schwartz Hermann	100 „
Bruder-Kun	100 „
Adler Oszkár	100 „
Friedmann Abraham	100 „
Weinberger Abraham	100 „
Salniszky Béla	100 „
Klein Izidor	100 „
Beck Sándor	100 „
Schwartz Géza	100 „
Engel Salamon	100 „
Philipp László	100 „
Löbl Juliska	100 „
Isaak Ignác	100 „
Trieber Béla	100 „
Klein Alfréd	100 „
Többen	420 „
Összesen:	31.446 „
Eddig kimutatva:	870.866 „
Eddigi gyűjtésünk összege:	862.312 „

Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó félnyaralattási akciója

Az Árvagondozó szervezete, mint ismeretes, hatalmas lépésekkel vitte előre a zsidó szociális munkát Erdélyben. A számos oktatási és nevelő intézeteken kívül, mely mind az Árvagondozó alapítása, megteremtette a nyaralattási akciót, egy olyan intézményt, mely eddig Erdélyben ismeretlen volt s melynek áldásos és csodálatos eredményeit évről-évre mind jobban ismerik fel a zsidó közélet faktorai. Az Árvagondozó azonban nem állott meg ennél, hanem attól a helyes elvtől vezéreltetve, hogy a vézna, beteges városi gyermekek életképessége, szerveztüknek épsege attól függ, hogy milyen környezetben él, egy új intézményt létesített ez évben és pedig a félnyaralattási akciót.

Az akció célja minél számosabb fiatal zsidólány és fiu táplálása, pihentése egy hónapon keresztül, oly formában, hogy az arra rászorultakat naponta egy jó klímájú játszóhelyen, kertben lehetőleg összegyűjtik s egész napon át foglalkoztatásukról, de különösen helyes és kellő ellátásukról gondoskodnak. A félnyaralattási akciót ez évben csak augusztus hónapban lehetett megkezdeni, de a jövő évben már szintén két turnusban lesz, éppen úgy, mint a tihutai nyaralás.

Eddig két városban szervezték meg a központ irányítása mellett a félnyaralattást és pedig Désen és Szatmáron, mivel a két város zsidó lakosságának kiskorú gyermekei vannak leginkább a jó táplálkozásra és nyaralattásra ráutalva.

Szatmáron e célra egy külön kis házat és kerthelyiséget bérelt a helyi csoport a Szamos partján s egyelőre 60 gyermek nyert felvételt. Désen a városban nem lévén megfelelő objektum s a helyi csoport s a szomszédos Kackó község egy szép fekvésű házat bérelte ki, hol egyelőre csak 30 gyermeket helyeztek el, azonban azzal a szándékkal, hogy a létszámot emelni fogják.

Mindkét helyen a gyermekeknek külön konyhán főznek és a vezetőség egész napi foglalkoztatásukról, valamint legjobb ellátásukról gondoskodik. Az Árvagondozó félnyaralattási intézményei minden bizonnyal hathatósan hozzá fognak járulni a legyengült szervezetű városi zsidó gyermekek egészségének javulásához és az erdélyi zsidóság szociális intézményeit gazdagítani fogja.

Ad

Ujab

Borsa, az
tábla főgy
madik bors
ra Márama
ügyész ezut
lyesen vegy
ga felgyujtá
mal nézünk
vagyunk gy
dr. erélyes
nősökre. De
dan dr. már
Várjuk azt
susággal mo
uj elánt fog
vizsgálat u
mig az utol
rajtunk mul
a borsai tűz
tény, hogy a
nem jelenti
történt volna
sajnos, nem
vizsgálatot
gére akarun
zal, hogy a
tékokat a ny
zésére bocsát

Egyik legu
tük azokat a
mind azt áll
sokan voltak
hogy julius
emésztési a
eddig vizsgá
nek kikutatn
gyarazatát.
tokat közöljü
sainak idejél
tumokat gyü

Több tanu
mis Gavrilá
mon doktor
tűz kitörésén
Gavrilá is m
ba fognak b
bizonyítja a

N
Alulirott T
sai lakos kije
lius 4-én meg
Gavrilá egész
lisztet vásár
feleségem is.
mondta, hogy
bet is venne,
azt mondta
égni.

Ez a Timis
rül, de anna
alkalmazottja
tásnál, mert
N

Alulirott V
borsai keresk
lius 5-én reg
ve hallottam.
Kimentem az
Timis Gavril
aki a doktor
Arra a kérd
tűz, azt vála
szombatra fő
tűz. Arra a
megy segiten
ta, hogy me
Azonnal gya
dése és egy
dr. Salamonn

N
Az itt köve
mind arra m
véletlenül tö
hivatalos viz
ket a dokume
ja megcafolni
a bizonyítéko
vén rá fog
Ime a nyilat
taira szintén
dik borsai viz

N
Alulirott S
kereskedő, bo
közvetlen szo

Csec

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági sajdóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegl Erő Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Változókéony idő várható.** Budapestről jelentik: Időjárásprognózis: Változókéony, jobbra esős, zivataros, szeles és továbbra is hűvös időjárás várható. Hőmérséklet délelben Budapesten 18° C.

— **Párizsban tizenkét vipera szabadtal el egy állatkereskedő kosarából.** Párizsból jelentik: A Montmartre egyik kávéházában nagy riadalmat keltett egy állatkereskedő kosarából tizenkét viperának elszabadulása. A vendégek riadtan menekültek a kijáratok felé. A veszedelmes állatokat később kettő kivételével sikerült összeszedni. Azt hiszik, hogy a hiányzó kigyók az uccai esatornák valamelyikében rejtőztek el. A viperák ártalmatlanná tételére a esatornákat gázal fogják elárasztani.

— **A kutya, amelyik nyomra vezet a esendőrséget.** Párizsból jelentik: Avignonból jelentik, hogy Seguret közelében egy házaspár gazdátlanul maradt kutyája rávezette a esendőrséget a házaspár holttesteinek elföldelési helyére. A házaspár három hónappal ezelőtt tűnt el. Gyanookok alapján az asszony egyik fivérért őrizetbe vették, mert a házaspár vagyonát ő öröklő s csak neki állott érdekében korai haláluk bekövetkezése.

— **BELEROHANT A MOTORKERÉKPÁR A KIRAKATBA.** Budapestről jelentik: Braun Imre magántisztviselő a Kossuth Lajos uccán motorkerékpárjával felszaladt a járdára és belerohant a kirakatba. A kirakat üvegszilánkjaitól Braun súlyosan megsebesült, míg a kirakattól álldogáló matróz könynyebb sebesüléseket szenvedett.

— **A Népszövetség szeptemberi ülészakán programja.** Genfből jelentik: A szeptemberi népszövetségi ülészakán a napirend fontosabb pontjai: az állandó nemzetközi bíróság alapszabálmódosításainak letárgyalása, a kábitőszerek termelése és forgalomba hozataluk ellenőrzése ügyében megalkotandó nemzetközi egyezmény létrehozására hivatott nemzetközi értekezlet időpontjának megállapítása, a lengyel-litván kérdés és a különféle népszövetségi bizottságok jelentéseinek tudomási vétele.

— **Eljegyzés.** Herskovits Szerén (Lupeni) és Fleischmann Lipót (Senta) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Felhívás.** Felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét a megyesi „Rekord” köztögepekről szóló hirdetésünkre. A gépek biztos, modern mellékkeresetre nnek lehetőséget. Az Universal Rekord kötőgépek Németországban, Csehszlovákiában, Magyarországon, Ausztriában, Romániában, Lengyelországban és Jugoszláviában nagyon élénk keresletnek örvendenek, minthogy jó egzisztenciát nyújtanak. A megyesi Rekord-kötőgépek cége állandóan átveszi azokat a harisnyákat és kötöttárukat, amit a Rekord gépeken kötnek. A készárukat elhelyezése ilyen módon biztosítva van. Aki a gépet beszerzi, saját otthonában önálló hivatást teremt magának.

— **GRÁNÁTTAL TEPETTE DARA-BOKRA MAGÁT.** Belgrádból jelentik: Collin Milán kragujeváci műszaki katoná gránátot lopott, lakásának pincéjébe vitte és kalapáccsal addig verte, míg felrobbant. A gránát széttepte a katonát és súlyosan megromgálta az épületet. Levelet hagyott hátra, melyben megírta, hogy szántszándékkal akart ilyen különös módon végetvetni az életének.

— **KIVÉGEZTEK A LAZADÓ AF-GÁN TÖRZSEK HUSZ VEZETŐJÉT.** Londonból jelentik: Kabuli jelentés közli, hogy a déli lázadó törzsek husz vezetőjét kivégezték az afgán fővárosban és fejeiket elrettentő példának a főváros kapuin kifüggesztették.

— **KÉT AMERIKAI REPULÓ 1000 ÓRÁIG AKAR A LEVEGŐBEN MARADNI.** Newyorkból jelentik: A sanlouis-i repülőtelep fölött Jackson és O'Brien pilóták már 554-ik órája vannak a levegőben. Eddig már tulszárnyaltak Hunter pilóta 554 óras világrekordját. A repülő és a gép a legjobb kondícióban vannak. Közölték a repülőtelep vezetésével, hogy legkevesebb 1000 óráig akarnak a levegőben maradni.

Megkezdődnek a tárgyalások a sztrájkoló francia munkások és a munkaadók között

Párizs, augusztus 14. A lillei polgármester Laval munkaügyi miniszter közbelépését kérte, hogy a munkaadók és a munkások között az egyezkedés lehetővé tétessék.
A lillei textilmunkaadók nem akarják

akceptálni a munkások követeléseit és elzárkóznak a munkámegbizottakkal folytatandó újabb tárgyalások elől.
A szocialista szakszervezet a fémipari munkásokat gyűlésre hívta össze. A gyűlés elhatározta, hogy a munkásság

az augusztus elsejei egyezményt elfogadja tárgyalási alapul s ennek alapján megbízást adott a szakszervezeti vezetőknek, hogy megkezdjék a munkaadók képviselőivel a tárgyalásokat.

Nürnbergben és Hamburgban a kommunisták és a nemzeti szocialisták véres ütközetet vívtak

Mindkét részről számos a súlyos sebesült

Berlin, augusztus 14. Nürnbergben tegnap este a kommunisták nyilvános gyűlése közben összeütközések voltak a nemzeti szocialistákkal. A helyzet rövidesen elfajult s véres ütközet fejlődött ki, melyben az ellenfelek székeket, söröskancsókat és törött asztallabakat használtak fegyverül. A karhatalom csak később vonult ki s ekkor

nagynehezen sikerült a rendet helyreállítania. A véres összeütközésben több mint hetvenen megsebesültek, köztük három életveszélyes. Számos letartóztatás történt. Hasonló összetűzések voltak a nemzeti szocialisták és politikai ellenfelek között Hamburgban is. A sebesültek száma itt is meghaladja a harmincat.

Tűz pusztította el a gyalui erdőgondnokság irodáját és raktárát, valamint a kolozsvári hóstáti gazdák gabonáját

Cluj—Kolozsvár, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Csütörtök délután a kolozsvári tűzoltók telefonértesítést kaptak, hogy Gyaluban nagy tűz pusztít. A tűzoltók Rosescu parancsnok vezetésével automobilon szrelvényen kirohantak Gyaluba, ahol az erdőgondnokság irodája és raktárát lobogó lánggal égették. A tűzoltók több órai megfeszített munka után lokalizálták a tüzet, amely több százezer lejes kárt okozott.

A tűzoltók alig értek vissza Gyaluból, máris újabb tüzesethez hívták ki

őket. A Bivalyréten a hóstáti gazdák esépeltek és a eséplőgépéből kipattanó szikrák felgyújtották a termést. A tűzoltók és a hóstáti gazdák hősiességgel küzdöttek a lángokkal szemben, de alig bírtak valamit megmenteni, mert a vízhiány akadályozta a tűzoltás munkálatait. A hóstáti gazdák elégett gabonája mintegy 800 ezer lej értékű volt. A koldusbotra jutott emberek deputációt készílnék indítani a megyei prefekturára, hogy segítséget kérjenek és intézkedjenek az idej adójuk behajtásának felfüggesztése iránt.

AURORA HOCHMANN (orth. zsidó)

LEÁNYINTERNÁTUSA

megnyílik Clujon szeptember 1-én Szentegyház u. 9.

Vallásos otthon, állandó gondos felügyelet. Használati nyelvek: német, francia. — Kifogástalan ellátás. Pedáns rend. Az intézet zene, nyelvek, iparművészet terén teljes szemléti és gyakorlati kiképzést nyújt. Bejáró növendékeknek is.

Ritmikus torna. Prospektus díjtalan. Iskolai előkészítés

Ghandi poanai börtönében megkezdődtek a nacionalista vezérek tárgyalásai

A két Nehru, Valabhai Patel, Naidu asszony és a mérsékelt hinduk vesznek részt a tanácskozásokon — Peshavar környékén a helyzet továbbra is aggasztó

London, augusztus 14. Bombayból jelentik, hogy ma délelőtt feltúntekett kor Motilal Nehru hindu vezetőpolitikus és fivére, Menilal Nehru engedélyt kaptak Gandhi felkeresésére. A találkozás az elítélt hindu vezetők között a poanai Jarooda-börtönben ment végbe. Később megjelent Gandhi szobájában Vallabhai Patel hindu vezetőember és a mérsékelt hinduk két politikai vezetőférfia. Tej Sapru és Jajikar is. Délután két órakor bekapcsolódott a tanácskozásokba a szintén őrizetben levő Sarodzsini Naidu asszony. A tanácskozások a késő délutáni órákban értek véget s azokat holnap folytatják.

London, augusztus 14. Peshavar környékén a helyzet továbbra is komoly. A hegyi törzsek állandó erősítéseket küldenek az afrikiknek. Az angol hadi repülőraj ma is bombázta a felvonulókát. A lahorei vasutvonalon az afrikik kísérletét, hogy egyik állomást felrobbantsák, sikerült megakadályozni. Holnapra a hegyi törzsek részéről ál-

talános támadást várnak.

Bombayból jelentik, hogy az indiai angol hadvezetőség újabb csapaterősítéseket és páncélvonatokat küldött Peshavar környékére.

A Times táviratai szerint a határvidéken most már az uragzai törzs is mozgolódik. A hegyi törzsek bázisait az angol repülő állandóan bombatűz alatt tartják.

Peshavar egyes külvárosaiiban afrikik tüntek fel. A fő kormányzó emiatt az egész területet hadizónává proklamálta.

— **AZ R. 100 LÉGHAJÓ VISSZAFORDULT ANGLIÁBA.** Londonból jelentik: A British United Press jelenti Montrealtól, hogy az R. 100 léghajó tegnap este nyári időszámítás szerinti 9 óra 28 perckor felszállt a montreali St. Hubert katonai repülőterén, hogy Angliába repüljön.

Világos szuterén helység

(200 négyz.-m.) raktárnak, műhelynek alkalmas, KIADO. Piața Unirii 20

— **A holland tejipari szervezet felfüggesztette a német iparcikkek bojkottját.** Berlinből jelentik: A holland tejipari szervezet visszavonta a német iparcikkek bojkottjára vonatkozó határozatot arra való tekintettel, hogy a finn-német vajimportra vonatkozó tárgyalások megszakadtak.

— **Pangalost két hónapra itélték.** Athénből jelentik: A szenátusi bizottság Pangalos volt diktátort kéthavi fogházbüntetéssel és 500 drachma pénzbírsággal sújtotta.

— **AKNARA FUTOTT A JANGCSEKIANGON EGY UTASSZÁLLÍTÓ HAJÓ.** Londonból jelentik: A lapokhoz érkezett távirat jelenti, hogy a Jangcsekiangon egy utasszállító gőzös aknára futott és néhány perc múlva elsüllyedt. Utasai közül hetven asszonyt és gyermeket nem sikerült élve kimenteni a habokból.

— **MINISZTERTANACSOT TART NÉMET KORMÁNY.** Berlinből jelentik: A birodalmi minisztertanács ma délelben ülést tart, amelyen az angol-német kereskedelmi szerződés kérdését vitatják meg.

— **Kongresszust tart Oslóban a tüdővész leküzdésére hivatott egyesület.** Párizsból jelentik: A Havas távirati iroda jelenti Oslóból, hogy a tüdővész leküzdésére hivatott nemzetközi egyesület kongresszust tart Oslóban. Az elnök felszólította a delegátusokat, hogy felszólalásaikban a Calmette-kezelés lübecki következményeire ne térjenek ki, mert az úgy az ottani hatóságok részéről még nincsen lezárva. A kongresszusi delegátusok többsége a vitában a Calmetteszerm alkalmazása mellett foglalt állást.

— **Földregés Fez környékén.** Párizsból jelentik: Rabatból jelentik a Havas távirati irodának, hogy Fez környékén tegnap három rendkívül heves földrengést éreztek. Számos épület súlyosan megrongálódott, több ház összeomlott. A magas hegyekben szikladarabok váltak le a meredek hegyoldalokról és utakat torlasztottak el.

— **Egy amerikai repülőszázados megjavította Lindbergh rekordját.** Newyorkból jelentik: Hawks amerikai repülőszázados tegnap az amerikai kontinens nyugat-keleti irányú átrepülése során 2 óra 20 perccel megjavította a Lindbergh ezredes által tartott eddigi rekordot.

— **A máltai flotta látogatást tesz a feketetengeri kikötőben.** Londonból jelentik: A máltai La Valettából jelentik, hogy a napokban a flotta egy egysége Dawis ellentengernagy vezetése alatt a Dardanellákon át látogatást tesz a feketetengeri kikötőkben. Az angol hajóraj fogadtatására megtörténtek az előkészületek.

— **Az öngyilkos Konkoly-Thege feleségének holttestét szülei hazaszállítják Amerikába.** Oslóból jelentik: Egyik lap az amerikai nagykövetségről azt az információit szerezte, hogy a Budapestben elhalt Dorothy Ahrenst most öngyilkosává lett férje budapesti eltemetése után exhumálni fogják és koporsóját szülei átviszik az Oceanon Amerikába.

— **AZ UJSÁGOK FÜRDŐLEVELEIBŐL SZEDTE KI ÁLDOZATAI NAK CIMÉT A KOLOZSVÁRON ELFOGOTT VESZEDELMES BETÖRŐ.** Jelentette már az Uj Kelet, hogy a rendőrség letartóztatta Krémer Emil brassói betörőt, aki Kolozsváron is több betörést hajtott végre. A veszedelmes betörő kihallgatásakor nagy vonegy betörést ismert el. Elmondotta a kihallgatást végző Chendi Károly komiszárnak, hogy milyen ravasz módon jutott áldozatainak címéhez. A betörő rendszeresen olvasta a Dimineataban megjelenő fürdőleveleket, a melyek feltüntették azt is, hogy a nyaralóvendégek hová valók. Miután így megtudta, hogy kik tartózkodnak lakásuktól távol, levelet irt a címére, amit személyesen kézbesített ki és így hatolt be a lakásokba, amelyeket kifosztott.

A Hora

A megvádó minisztérium nettő

Párizs, a még az a bo év nyarán a tériumban, a egyezmény s ra jutásával rendkívül n tum akkorib pokban napv lyos diplomá az északame külügyi hiva állapotás ala munkáskormi vább e tekir francia korm terelőknak nak megalat utazni s sze tervezett me erősen hábor délyeket

A Quai d' vizsgálat ind nyilvánosság gálatba beka tóságok mun lapították, h állapotás t egyik pénzüg rezte meg a riumban. A francia hatós te, az volt, v pan három p déstervezet

A fegyelm d'Anglure ne ri tisztviselő osztályban v A fegyelmi példány közü került volna de Noblet sze nek s ezt a Horan a Hea melynek emi francia megá ez a hatalma szerint — els irányult. A f pítási alapjá gesztették áll rást ellene s ezután hamar szolgálatból.

A dolognak ban most kez után követk ugyanis de N lene emelt vá hogy a sajtóo utólag hiány de Noblet ez Horannak.

De Noblet a a bírósági re a vizsgálóbíró Briand külüg azzal vádolva te a szerződés Noblet, csak hogy valakit kellett áldozni dekében.

Ezután még vetkeztek. Br Legert kabine kutatást Lege vatalos helyis tása érdekbe binetirodai p van-e még?

Ekkor azon Briand is s e ügyminiszteri dennemű hat kérte a Legert kozva arra, minden ügyb tehát fedezve ség által.

Erre term minden továb nos ügyben a lapok egyált gedve, hango gol megállap cordiale" új európai béké dig egyelőre nos botrány n

Ezzel az r sen befejezet híres Horan- évek fognak közönség meg ta ki a Hears say titkos és manyát?

Kolozs

gyezményt elfogadta ennek alapján szervezeti vezetők a munkaadók érdekeit.

szervezet felüggek bojkottját holland tejipari német iparcikozó határozatot egy a finn-német tárgyalások

apra ítélték. A tanács bizottság kéthavi fogháza ma pénzbirosga

T A JANGSE-TASSZÁLLITÓ titk: A lapokhoz hogy a Jang-litó gőzös aknára mulva elsőven asszonyt és élve kimenteni

ACSOT TART Berlinből jelen sztertanács ma en az angol-nédes kérdését vi

Osloban a tudótt egyesület. Pás távirati iroda tudóvész lekütközi egyesület an. Az elnök felat, hogy felszókezelés lübecki rjenek ki, mert gok részéről még ongresszusi deleban a Calmette-ellett foglalt al

nynekén. Párizs-jelentik a Havas Fez környékén ül heves földlőépület sulyosan ház összeomlott. ikladarabok válldalakról és uta

lőszázados meg-ekordját. New-ks amerikai re-amerikai kon-nyu átrepülése megjavította a l tartott eddigi

atogatást tesz a Londonból jelettaból jelentik, itta egy egysége vezetése alatt gatást tesz a fe- Az angol hajó-örténtek az elő

koly-Thege feleli hazaszállítják entik: Egyik lap égről azt az in- y a Budapestemost öngyilkos-eltmentése után oporsóját szülei merikába.

FÜRDŐLEVE-ALDOZATAI OLOZSVARON DELMES BER az Uj Kelet, óztatta Krémer ki Kolozsváron t végre. A ve-gatásakor negy el. Elmondotta Chendi Károly en ravasz mo-ak címéhez. A vavasta a Dimi-rdőleveleket, a is, hogy a nya-ök. Miután így rtozkodnak la-irt a címére, sitett ki és így amelyeket ki-

Az ellopott Horan-akta titka

A megvádolt és rehabilitált külügy-minisztériumi tisztviselő Briand kabinetfőnöke ellen fordult

Párizs, augusztus 14. Emlékezetes meg az a botrányos eset, amely a múlt év nyarán a francia külügyminisztériumban, a francia-angol tengerészeti egyezmény szövegének a nyilvánosság-ra jutásával kapcsolatban történt. A rendkívül nagy fontosságú dokumentum akkoriban az amerikai Hearst-lapokban napvilágot látott s ezáltal súlyos diplomáciai bonyodalmakat okozott az északamerikai kormány és az angol külügyi hivatal között. A tervezett megállapodás aláírása el is maradt s az új munkakormány nem is folytatta tovább e tekintetben a tárgyalásokat a francia kormánnyal, Macdonald miniszterelnöknek első dolga volt kormányának megalakítása után Washingtonba utazni s személyesen megnyitni a tervezett megállapodás következtében erősen háborgó hivatalos amerikai kedélyeket.

A Quai d'Orsay-n természetesen házi vizsgálat indult meg a fontos okmány nyilvánosságra juttatása után, a házvizsgálatba bekapcsolódott nemsokára a hatóságok munkája is s csakhamar megállapították, hogy az angol-francia megállapodás tervezetét a Hearst-lapok egyik pénzügyi képviselője, Horan szerezte meg a francia külügyminisztériumban. A kérdés azonban, amely a francia hatóságokat különösen érdekelte, az volt, vajon ki volt az, aki a csupán három példányban legépelte szerződéstervezetet Horannak kiszolgáltatta?

A fegyelmi vizsgálat egy de Noblet d'Anglure nevű fiatal külügyminiszteri tisztviselő ellen fordult, aki a sajtóosztályban volt akkoriban alkalmazva. A fegyelmi vizsgálat szerint a három példány közül a sajtóosztály példányára került volna ki a minisztériumból, ezt de Noblet szolgáltatta volna ki Horannak s ezt a példányt küldte volna el Horan a Hearst-lapok vezetéséhez, amelynek eminens érdeke volt az angol francia megállapodás felbontása, mert ez a hatalmas amerikai lapérdekeltség szerint — elsősorban Washington ellen irányult. A fegyelmi bizottság megállapítása alapján ezután de Noblet felfüggesztették állásától, folytatták az eljárást ellene s a fiatal francia diplomata ezután hamarosan kilépett a külügyi szolgálatból.

A dolognak az érdekesebb része azonban most kezdődik. A hosszú hónapok után következő bírói tárgyaláson ugyanis de Noblet felmentették az elene emelt vád alól, miután bebizonyult, hogy a sajtóosztály szerződés-példányát utólag hiánytalanul megtalálták, tehát de Noblet ezt nem szolgáltathatta ki Horannak.

De Noblet azonban nem elégedett meg a bírósági rehabilitáló ítélettel, hanem a vizsgálóbíró előtt feljelentette Legert, Briand külügyminiszter kabinetfőnökét, azzal vádolva meg őt, hogy Leger közölte a szerződés szövegét Horannal s ő, de Noblet, csak úgy került bele az ügybe, hogy valakit a nyilvánosság előtt fel kellett áldozni a külszín megmentése érdekében.

Ezután még érdekesebb események következtek. Brach vizsgálóbíró kihallgatta Legert kabinetfőnököt s elrendelte a ház kutatást Leger külügyminisztériumi hivatalos helyiségeiben, annak megállapítása érdekében, vajjon a szerződés kabinetirodai példányra érintetlenül megvan-e még?

Ekkor azonban közbelépett már maga Briand is s egy, Raoul Peret igazságügyminiszterhez intézett levelében mindennemű hatósági eljárás beszüntetését kérte a Leger de Noblet ügyben, hivatkozva arra, hogy Leger mindenkor és minden ügyben az ő utasítására járt el, tehát fedezve van a miniszteri felelősség által.

Erre természetesen megszüntették minden további hatósági eljárást e ki-nos ügyben amivel a párizsi jobboldali lapok egyáltalában nincsenek megelégedve, hangoztatva, hogy a francia-angol megállapodás aláírása az „entente cordiale” ujjauszületését, másszóval az európai békét jelentette volna. Erre pedig egyelőre éppen a Quai d'Orsay-i ki-nos botrány miatt nincs kilátás.

Ezzel az epilógussal azután véglegesen befejezettek lehet nyilvánítani a híres Horan-ügyet és még talán hosszú évek fognak eltelni addig, amíg a nagy közönség meg fogja tudni: ki szolgáltatta ki a Hearst-lapok részére a Quai d'Orsay titkos és hét lakat alatt őrzött okmányát?

KÖZGAZDASÁG

Végleg kizárták a kereskedelmet a hadsereg gabona és takarmány ellátásából

Csak a Szövetkezetek Központja útján vásárolhat a hadsereg

Bucuresti—Bukarest, augusztus 14. Nemrégiben megírtuk, hogy a Szövetkezetek Központja interveniált a kormány illetékes tagjánál, hogy a hadseregnek gabonával és takarmányokkal való ellátásánál mellőzzék a magánkereskedelmet és a falusi szövetkezeteket, illetőleg a Szövetkezetek Központja útján szerezze be szükségletét a katonaság. Az intervenciónak meg is volt a fogantatja és hadügyminisztérium ennek megfelelő határozatot hozott.

A magánkereskedelem kizárasa ellen

lőbb tiltakozást nyújtottak be és ezért újabb tanácskozást tartottak az illetékesek. Az értekezleten részt vett a hadügy miniszter és Popovici pénzügyminiszter is, valamint a Szövetkezetek Központjának egyik megbízottja. A tanácskozások eredménye az lett, hogy a magánkereskedelem tiltakozását nem vették figyelembe és most már véglegesen kimondták, hogy a hadsereg a jövőben gabona és takarmány szükségletét kizárólag a szövetkezetek útján szerezheti be.

Egy bukaresti cipőgyár telepén épül fel a Telefonkoncesszió-társaság üzeme,

Chiléből érkeznek műszaki igazgatók a gyár vezetésére — Az amerikai tröszt alelnöke 1 milliárd lej jegyzett a részvénytőkéből

Bucuresti—Bukarest, augusztus 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A telefonkoncesszió-társaság, a Societate Anonimă-Română de Telefoane Bukarest székhellyel 1 milliárd lej részvénytőkével alakult meg, amely 2 millió darab 500 lej névértékű részvényből áll. A részvénytőké, mint jelentették, a következőképpen jegyezték le: Lewis I. Proctor, az Internationale Telephone Securites Corporation Newyork alelnöke 939.700.000, Samoil G. Ordway newyorki ügyvéd 100.000 lej, Geoffrey A. Ogilvie, az Internationale Telephone and Telegraph Corporation alelnöke 100000 lej, Earle H. Thomson pénzügyi szakértő Newyork 100.000 lej, Banca de Credit Român 20 millió lej, Banca Marmarosch Blank & Co. 20 millió lej.

Az igazgatóság a napokban ülést tartott, amelyen az S. A. R. de telefoane vezérigazgatójának Geoffrey A. Ogilvie neveztek ki.

A vállalat részvénytőkéjéből 30 százalékot, vagyis 300 millió lejt a Banca Nationalánál már letétbe helyeztek. A

részvénytársaság Romániában a koncesszió-szerződés értelmében modern gyártelep felépítését tervezi a fővárosban, telefonszerelési anyagok előállítására. Az eddigi kombinációkkal szemben az igazgatóság úgy határozott, hogy bevárja a Chiteből érkező műszaki igazgatót, aki a gyár elhelyezésére kizemelt területeket megvizsgálja és eldönti, hogy azok közül melyik a legalkalmasabb. Valamennyi közül a Banca Chrissoveloniét tartják a legkedvezőbbnek. Ugyanis a Banca Chrissoveloni ajánlatot tett a Sentis cipőgyár telepének eladására, a 200 millió vételárát azonban túlmagasnak tartják és az érdekeltek már a tárgyalások kezdetén 25 százalékkal kisebb vételárát ajánlották fel. A központi iradák elhelyezésére szó volt a Calea Victoriei egyik hatalmas szállodaépületéről, amelyet annak idején a Dredzner Bank akart megvásárolni. A hatalmas épületet és az igen értékes telket a tulajdonosok 30 százalékkal olcsóbban kínálják, mint két évvel ezelőtt. Ezt az ajánlatot az igazgatóság szeptemberben fogja letárgyalni.

A hóvégi varsói konferencia az összes európai agrárállamok mezőgazdasági politikáját összhangba akarja hozni

Miről fog tárgyalni a középeurópai és balti államok augusztus 28—29-i varsói agrárkonferenciája — Egy érdekes nyilatkozat — Magyarország, Románia és Jugoszlávia álláspontja az osztrák gabonamonopólium tervével szemben

Bécs, augusztus 14. Az agrárállamok szervezkedése erős tempóban halad előre. A bukaresti és szinajai konferenciát augusztus 28-án és 29-én a varsói agrárkonferencia követi, amelyre a lengyel kormány Magyarországot, Romániát, Jugoszláviát, Csehszlovákiát és a balti államokat hívta meg. A lengyel kormány terveit illetőleg, amelyek a varsói konferenciát aktuálissá tették, a kormányhoz közelálló körökből származó közgazdasági szakférfiu a következőket mondotta:

— Az európai mezőgazdaság súlyos krízise idején érhető, hogy Lengyelország, amelynek lakossága 70 százalékban a mezőgazdaságból él és amelynek exportja 43 százalékban agrártermékekből áll, nem akar a csendes szemlélő szerepére szorítkozni. Az egy évtizedes példátlan válság meggyőzhetett mindenkit arról, hogy a mezőgazdasági államoknak nem szabad tervszerűtlen exporttal egymással konkurrálni, hanem megegyezéssel fel kell osztani a piacokat és ezáltal tartaniok kell az árakat.

— A lengyel kormány a konferenciára meghívta Romániát, Magyarországot, Bulgáriát, Jugoszláviát, Csehszlovákiát, Észtországot, Lettországot és Finnországot földművelésügyi minisztereit. A varsói konferencia azonban nem érinti az egyes államok akciószabadságát és nem irányul esetleges regionális egyezmények ellen. (A bukaresti és szinajai konferenciákon kötött megállapodások.) Az agrárállamoknak azonban tisztába kell jönniük azzal, hogy kívánatos az egyezményeknek a lehető legszélesebb bázison való megkötése és ezzel egyidejűleg a mezőgazdasági produkció racionalizálása. A varsói konferencia összhangba akarja hozni az összes agrárállamok mezőgazdasági politikáját. Erre feltétlenül szükség van, mivel ha az együttműködés a konferenciára meghívott államok között nem jön létre, úgy az egész európai mezőgazdaság esdől előtt áll. Nem szabad megengedni, hogy túlprodukció álljon be, mivel ez egyszerűsmindenkorra lehetetlenné tenné az együttműködést. A lengyel kormány szeretőn, ha a konferencia az állam-

egészségügyi intézkedésekkel is foglalkozna s felállítaná az élőállat-export új normáit.

Eddig a nyilatkozat.

A bukaresti és szinajai konferenciákon létrejött megállapodások, valamint a külszöbön álló varsói konferencia Ausztriában ismét aktuálissá tették a különböző agrárfejlesztési terveket, elsősorban a gabonamonopóliumot. Az osztrák kormány már ismételt minisztertanácsoson foglalkozott a gabonamonopólium tervével és nincsen kizárva, hogy az ötletből valóság lett és az őszszel a nemzetgyűlés elé kerül a gabonamonopóliumról szóló törvényjavaslat.

Magyarország, Románia és Jugoszlávia a tervezett osztrák gabonabevásárlási monopóliumot ezzel szemben szerződésszerűen tartják. A bevásárlási monopólium feltétlenül ellenkezik a fennálló kereskedelmi szerződésekkel, amelyek a szabad forgalom elvén alapulnak. Magyarország, Románia és Jugoszlávia a bukaresti konferencián tartózkodtak minden túlzástól, nehogy a gabonakivitelre szoruló államok eladási monopóliummal vádolják őket. Ha most Ausztria ennek ellenére bevezeti a gabonabevásárlási monopóliumot, úgy a bukaresti konferencián résztvevő három állam kénytelen lesz technikai retorziókkal élni.

Az „Ugir” akciója az új vasuti tarifával szemben

Az új vasuti díjszabást részletekben is igen rapszódikusan léptetik életbe, dacára annak, hogy hónapokig tartó tárgyalások előzték meg, még sem volt még megközelíthetőleg sem elkészítve. A díjszabást érdemben később fogjuk kritika tárgyává tenni, de már most is megállapíthatjuk, hogy az amugy is leromlott gazdasági életünknek az új vasuti díjszabás megadta a kegyelem-döfést.

Egészen furesa alakban tett eleget a vasut hirdetői kötelezettségének is; a Monitorul Oficial augusztus 1-én megjelent számában röviden hirdeti, hogy szeptember 1-én új tarifát fog életbe léptetni; aki kíváncsi, vagy akit érdekel, közelebbi adatokat szerezhet a vasut igazgatóság egyik irodájában. Ez azt jelenti, hogy azok a felek, akik a már megkötött, vagy a még megkötendő nemzetközi kereskedelmi szerződések alapján Romániával valamilyen kapcsolatot keresnek, fáradszorgat el Bécsből, Berlinből, vagy még távolabbról Bukarestbe és szereznek be a szállítási feltételeket, amelyek alapján kereskedelmi ügyleteiket megkötethetik.

Minthogy pedig a díjszabás nagyrészen augusztus 1-én életbelépett és pedig az a része, amely könnyítést és díjleszállítást jelent a közönség részére. Kézenfekvő, hogy a visszatérítési reklamációk egész özönével fogják támadni a vasutat. Az UGIR bukaresti központja máris gondoskodott arról, hogy tagvállalatai reklamációi szakszerűleg és biztos eredményre való kilátással terjesztessenek be és azért a „Refaktia” nevű kolozsvári, de már nemzetközi viszonylatban is kitünő reputációval rendelkező céget kötötte le szerződéssel erre a célra.

Puhafa kartell létesült. A romániai puhafatermelők szindikátusa elhatározta, hogy az árak stabilizálása érdekében árkartell létesít és központi eladási irodát állít fel. Ezen az eladási irodán keresztül bonyolítják le üzleteiket.

Az állat-export megindult. Szatmárról jelentik: A legutóbbi állatvásáron rendkívül nagy vételkedv mutakozott és nagy mennyiségben vásárolták az exportra szolgáló marhát. Néhány nappal ezelőtt a szatmári pályaudvarról egyetlen napon 4 vagon marhát vittek Csehszlovákiába. Érdekes, hogy a Cseh szlovákiába szállított marhát nem a cseh-piacon fogyasztják le, hanem innen Olaszországba szállítják.

A korpa kiviteli vámjának visszaállítását követelik. Bukarestből jelentik: A kormány eltörölte a korpa kiviteli vámját. A korpa ára amíg vám alá esett 120—130 lej volt mázsánként, most 260 lejre emelkedett és a határállomásokon a magyarországi importőrök 10.30 pengőért vásárolják össze a vámnélküli korpát. A termelők a vám leszállítását magukra nézve sérelmesnek tartják és ezért egyes mezőgazdasági kamarák felterjesztést intéztek a földművelésügyi miniszterhez, amelyben kérték, hogy a korpának, mint fontos takarmánycikknek vámját állítsa ismét vissza.

A zsidó ifjuság leg-szentebb kötelessége most: a **sékelgyűjtés**

Süllyedt a platina ára. Londonból jelentik: A platina ára hétfőn 8 font 14 shillingről leesett 8 font 5 shillingre és az effektív üzletkötések során unciáját 8 fontért is árulták. A mostani platina-jegyzések a legalacsonyabbak a háború óta.

Csehszlovákiában csökkent a munka nélküliek száma. Prágából jelentik: Juniushavában a munkanélküliek száma 77 ezerrel leesett 73 ezer 500-ra. Tavaly ugyanebben az időben 36.200-ról 43.500-ra esett a csehszlovák munkanélküliek száma.

Az amerikai gumipar veszteségei. Newyorkból jelentik: Az amerikai gumikerégyártó ipar a gumi árának és más fontos nyersanyag árának esése következtében kénytelen nagy leírásokat eszközölni. Ezenfelül az általános gazdasági krízis miatt nagyobb redukción is kellett megejtenie üzemeiben. Az utolsó félév tehát tetemes veszteséggel zárult. A B. F. Goodrich hatalmas konzern a legújabb közlést kimutatása szerint 1930 első felében 1.29 millió dollár veszteséget mutatott ki, aminek következtében a jövő félév osztalékait alapszabályszerűen nem fizeti ki.

Uj gyémántmezőkre bukkantak. Johannesburgból jelentik: Dél-Afrika Raboon-Spruid kerületében hatalmas aluviális gyémántmezőkre bukkantak. A gyémánt kiaknázására máris szindikátus alakult, amelynek élén Johannesburg polgármestere áll.

Az angol gyapotipar óriási fuzió előtt. Londonból jelentik: Az angol gyapotipar gyenge helyzete arra indította az ipar reprezentánsait, hogy fuzionáljanak. Eddig is érdeklődésbe lépett néhány gyár. Ezt a kooperációt azonban most nagyarányúan kiterjesztették és pedig 154 vezető gyárüzemre. A fuzió következtében ezek a gyárak egységes vezetés alá kerülnek. Számos gyári üzemet be fognak szüntetni és azokat, amelyek üzembelen maradnak, speciális árucikkre termelésre fogják átszervezni. Az ehhez szükséges tőke beszerzése iránt már megtették a kellő lépéseket.

Színház — Művészet

A Magyar Színház Irodájának közleményei:

BERKY LILI, DAJBUKÁT ILONA, JANKOVSKY MARA, BÁRSONY ISTVÁN, GÓZON GYULA, IHÁSZ LAJOS, BERKY JÓZSEF
bucsfülfélése

Ragyogó, gazdag, teljesen új műsor keretében bucsuznak a kolozsvári közönségtől a budapesti Andrassy uti Színház nagyszerű művészei. Ez a két bucsufülfélése szombaton este 9 órakor és vasárnap este 9 órakor lesz. A bucsufülféléseik műsora:

Beköszöntő: Jankovszky Mara.
Örültek háza: Jankovszky Mara és Berky József.
Berky József: Uj Nagy Endre konferansza.
Gózon Gyula: Uj magánszámokkal.
Házasság: Bársony István, Dajbukát Ilona, Jankovszky Mara.
Színész nem ember: Berky Lili, Gózon Gyula.
Berky Lili: Uj dalokkal.
Hány óra, Zsuzsi: Dajbukát Ilona, Bársony István, Jankovszky.
Főpróba: Berky Lili, Gózon Gyula.
Vészesengő: Ihász Lajos, Berky József, Jankovszky Mara.
Helyárak rendesek.
Jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Ma este mozihelyárakkal:
TOMMY ÉS TÁRSA

Ma este a legnépszerűbb operett-újdonosság, a „Tommy és társa” kerül színre nagyon olcsó mozihelyárakkal. Vég helyi Iza vendégszínházával, Ihász Aladár és Tompa Béla bucsujával. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Az idei évadnak ez lesz az utolsó operett-előadása.

ÉJFÉLI HÁZASSÁG és HALÁLSZIRT (Tenger lánya)

A Magyar Színház rekord műsora!

Minden képzeletet felülmúló sikere volt tegnap a Magyar Színház mozi-műsorának. Lélekzetét visszafojtva figyelte a telt nézőtér közönsége az eseményeket és páratlanul izgalmas jeleneteket. Az „Éjféle házasság” című hatalmas és izgalmas amerikai történetben George Bancroft, Betty Compson és Olga Baclanova páratlan művészetet ragadta magával a közönséget. A „Halálszirt” (Tenger lánya) című 8 felvonásos tengerész-dráma pedig valósággal lenyűgözte nagyszerűségével a közönséget. A nagy kettős műsor lejátssza 3 órát vesz igénybe. Már csak ma és holnap látható a Magyar Színházban. Előadások kezdete: 3 és 6 órakor.

Vasárnap d. e. matiné 15 és 10 lejes helyárakkal

MAROKKÓI KÉMNŐ — VÁRKONYI MIHÁLYAL

Brillians, nagy műsora lesz vasárnap d. e. a Magyar Színház matinéjének. Egy nagyon érdekes bűnügyi történetet vetítenek a „Marokkói kémnő” címen, Várkonyi Mihállyal és Joseph Schildkrauttal a főszerepekben. Helyárak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. PAT és PATACHON a Magyar Színházban

Vasárnap d. u. 3-kor, fél 5-kor és este fél 8 órakor a legszenzációsabb bohózat: Pat és Patachon esete Josef Bakerrel kerül vetítésre a Magyar Színházban. Helyárak: 20 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken este 9 órakor utolsó operett-előadás az évadban: Tommy és társa. Vég helyi Iza vendégszínházával, Ihász Aladár és Tompa Béla bucsujával. Sorozatszám 353.

Szombaton este 9 órakor: A budapesti Andrassy uti Színház teljes kabaré-együttesének vendégszínházával, nagyszabású új műsorról. Berky Lili, Dajbukát Ilona, Jankovszky Mara, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos és Berky József főlépésével. Rendes helyárak. Sorozatszám: 354.

Vasárnap este 9 órakor: Az Andrassy uti Színház teljes kabaré-együttesének vendégszínházával, bucsu-vendégszínházával. Berky Lili, Dajbukát Ilona, Jankovszky Mara, Bársony István, Gózon Gyula, Ihász Lajos és Berky József főlépésével. Rendes helyárak. Sorozatszám: 355.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken csak 3 és 6 órakor: I. Éjféle házasság (Newyork rejtelméi). II. A

tenger leánya. Helyárak 20 és 10 lej. Szombaton csak 3 és 6 órakor: I. Éjféle házasság (Newyork rejtelméi). II. A tenger leánya. Helyárak 20 és 10 lej.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 15 és 10 lejes helyárakkal: A marokkói kémnő. Rejtelmes történet, a főszerepekben: Várkonyi Mihály, Jetta Goudal és Josef Schildkraut. Vasárnap délután 3, fél 5, 6 és fél 8 órakor: Pat és Patachon esete Josephine Backerrel. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópa

PÉNTEK, AUGUSZTUS 15.

Bukarest. 12: Grammfón. 18: Zenekar. 19: Grammfón. 19.40: Szabadegyetem. 20: Színházi előadás. 20.45: Grieg: Solveig dala. Donizetti: Az ezred leánya, stb. 21.15: Zongora. 21.45: Hírek.

Budapest. 9: Ujsághírek. 10: Énkes főpapi mise. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés.

Majd: Szalonzenekari hangverseny. Aggházy: Magyar esték. Offenbach: Szép Heléna — ábránd. Luigi Bassi: Rigoletto. Grieg: Egyveleg.

2.30: Grammfónhangverseny. Himnusz a naphoz. Filiberto: Ayzamba. Félhold. Orosz melódia-variációkkal. Rostand: Cyrano. Kanawka. Chopin: Gyászinduló. Verdi: Rigoletto. Paul Lincke: Volt egyszer. Liszt: Az elfelejtett keringő. Mascagni: Parasztszünet. Law-Beda: A régi dal. Verdi: Traviata. Sámson és Dulilie — régi néger telepedés.

4: Kiss József meséi. 5.10: Másfélórás könnyű zene. Pazeller: Kossuth-induló. Strauss: Bor, dal, asszony. Lincke: Lysistrata. Morana: Risi-Bisi. Friml: Egyiptomi tánc. Marchetti: Vesuviana. Nagypál Béla: Marokkói hárem. Zenélőóra. — Ziehrer: Strauss-Millöcker-Suppé — egyveleg. Blankenburg: A gladiátorok bucsuja.

6.45: Bodán Margit magyar nótáestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 8: Részletes sporteredmények. 8.15: Balett-est. Részletek Delibes „Coppélia” c. művéből.

Utána kb. 9.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. Majd: Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházból.

Bécs. 19.20: Mozart áriák és dalok. Berlin. 20.30: Táncezené. Breslau. 19.05: Rádiózenekar.

Hamburg. 20: Operarészletek. Köln. 20: Grammfón. Stuttgart. 19.30: Strauss hangverseny. 23.30: Grammfón táncezené. Varsó, Kattovic, Poznan. 19.25: Grammfón. 20.15: Népszerű hangv. Milánó. 20.45: Szimfonikus hangv. Beethoven, Massenet, Catalani, Sibelius, Smetana művei. Róma. 21.02: Opera. Toulouse. 20: Vigoperarészletek. Osló. 22.20: Mozart IX., IV. szonátája hegedűre és zongorára.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 16.

Bukarest. 12: Beszélőújság. Grammfón. 17: Zenekar. 18.45: Beszélőújság. 19: Grammfón. 19.40: Rádióegyetem. 20: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. 20.45: Mandolin és gitár. 21.15: Rádiózenekar. 22: Táncezené.

Budapest. 9.15: A Rékai Miklós zenekar hangversenye. Suppé: A szép Galathea — nyitány. Eysler: Az asszonyfaló — egyveleg. Strauss: Császárkeringő. Moszkovszky: Spanyol táncok. Mozart: Szóktetés a szerialból. Dohnányi: Nászkerülő a „Pierrette fátyla” c. pantomimból. Kálmán: Hollandi menyecske. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés.

12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. — Szabady-Massenet. Marche heroique. Rossini: A tolvaj szarka. Grieg: Részletek a Peer Gyntből. Borsay: Jelenetek a kuruc világból. Cilophonszólók. 12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 2.30: Hírek.

4: Dunkel Norbert felolvasása: „Em lékezés Wagner Siegfriedre”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.

5: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. Versek. Irta és felolvassa: Kozma Andor rendes tag. Régi világ. Michelangelo szerelme.

6: A Székesfevárosi Zenekar hangversenye a városligeti Iparecsarnok előtti zenepavilonból. Nicolai: A wind sori vig nök — nyitány. Rachmaninoff: Prelude. Rubinstein: Dal. Swend sen: Zorahayda — legenda. Bizet: Az arlesi leány. Pastoral; Intermezzo; Menuett; Farandole. Bizet: Carmen — Micaela áriája. Lavotta: Valahol mesz sze. Strauss: Cigánybáró — nyitány. 7.20: Radosné Boek Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene kísérettel. 8: Felolvasás: „Svédország”. 8.20: Egyfelvonásos.

Utána pontos időjelzés, időjárás-jelentés. Majd: Cigányzene. Bécs. 20.05: Adam: A torreador c. operája.

Varsó, Kattovic. 20.15: Népszerű hangv. Milánó. 21.15: Vegyes hangv. Róma. 21.02: Szórakoztató zene. Toulouse. 21: Operarészletek. Prága. 20: Citerazene. Pozsony. 21: Fuvózené. Brinn. 22.23: Katonazene.

Apohirdetések

Házvezetőt keres kolozsvári uriaslád. Cím a kiadóban. Szövevény, teljes felszereléssel, kifűő karban eladó. Str. Aurel Vlaicu (Bánfy ueca) 3 szám.

Jó házból való iskolás fiu vagy leány ort. kóser uri családnál teljes ellátást kaphat. Fürdőszoba, zongora. Szappanueca 15.

Uri zsidó család iskolás gyermeket ellátásra elfogad. Cím „Kellems ott-hon” jeligére a kiadóban.

Perfekt magyar-német gyorsíró perfekt német tudással helybeli nagy vállalatnál azonnali alkalmazást kaphat. Románul tudók előnyben. Ajánlatok „Jöv” jeligére a kiadóhivatalba.

Rendkívül olcsó

nyári könyvajánlatunk (I.)

Ady: Brevárium I. II.	Lei 19	1. sz. csoport:	
Casson: Tizenkét tip	10	Móricz: Buzakalász	
Ady: Múzeum I. II.	140	— Házasságtörés	
Darvin: Fajok keletkezése	180	— Vadkan	110 Lei
Karinthy: Kötéltánc	48	2. sz. csoport	
— Irtá . . .	20	Babits: Pávatollak	
Schrenk: Titokzatos erők	28	— Karácsonyi Madonaa	
Karinthy: Faremido	28	— Nyugtalanág	
Tolsztoj: Shakespeare	35	— Recitativ	98 Lei
Suares: Dosztojevskij	35	9. sz. csoport:	
Lázár: Munkácsi	35	Laczkó: Noemi fia	
Wagner: Beethoven	35	Biró: Amor és Psyche	
Gide: Wilde Oszkár	35	Kaczér: Ezüst fuvola	72 Lei
Thiering: Textilipar	35	11. sz. csoport:	
Lambrecht: Oslények világa	35	Méray: Két primadonna	
— alla: Modern sakk	35	Kodolányi: Két leányarc	
Brandes: A. France	35	Szini: Smaragd	72 Lei
Rilke: Rodin	35		
Seton: Fekete mén	38		
Molnár: Andor (regény)	30		

Kapható az „Uj Kelet” könyvosztályában

100 leien alóli rendelésnél csakis az összeg előzetes beküldése mellett.